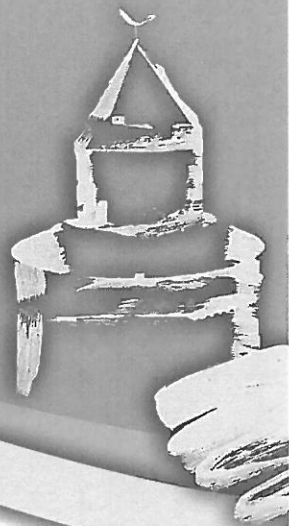


# ZPRAVODAJ

## ŠRÁMKOVY SOBOTKY

# 5

ZÁŘÍ/ŘÍJEN 2012 ~ 49. ROČNÍK ~ 15 KČ



## PRIMA SEZÓNA

Sobotka se opět zahaluje do barev podzimu a dává tak zapomenout na uplynulý letní měsíce, plné krásného počasí a ničím nerušené prázdninové pohody. Školáci se rozjeli vzdělávat se do dalekých i nedalekých měst a jinak rušné sobotecké náměstí se pomalu chystá na zimní spánek. Léto je sice definitivně za námi, přesto se sluší připomenout si aspoň některé z kulturních událostí posledních několika měsíců a zároveň se vás pokusit navnadit na akce budoucí.

Letní sezónu odstartoval na kolbišti pod Humprechtem **Dětský den**, pořádaný občanským sdružením Kašpárek. Účast místních i přespolních dětí byla opravdu hojná. Dle jejich reakcí soudě si množství zábavních atrakcí velmi užily a již se nemohou dočkat příštího ročníku. Pořadatelé avizují, že pro velký úspěch chtějí Dětský den zopakovat, máme se tedy jistě na co těšit. Po zkušenostech z letošního roku se jistě hravě vypořádají s drobnými organizačními nedostatky a pro všechny děti bez rozdílu připraví minimálně stejně atraktivní podívanou.

Začátkem července proběhla další **Šrámkova Sobotka**. Ohlasy na již 56. ročník jste si měli možnost přečíst v minulém čísle, proto se o festivalu nebudu sáhodlouze rozepisovat. Nejdůležitější zprávou je, že jeho průběh valná většina účastníků hodnotila veskrze kladně. A to i přesto, že jsme v organizaci celého festivalu byli nuceni provést hned několik změn. Některých větších kulturních se navíc ve vysokém počtu zúčastnili i místní, což osobně považují za

velký úspěch a dobrý impuls do budoucna. Příkladem je vysoká návštěva na zahajovacím promítání **letního kina** na zahradě Šrámkova domu. Projekce filmu *Alois Nebel* se tenkrát dokonce zúčastnil i spoluautor scénáře filmu Jaroslav Rudiš. Právě letní kino bylo populární během celé sezóny, což jen jasně dokazuje, že Sobotka má film ráda. Proto jsme se rozhodli promítat filmy i přes zimu, kde jinde než v bývalém kině v Solnici. Již v sobotu 13. října



Jaroslav Rudiš na promítání filmu *Alois Nebel*, foto: Jan Prokopius

jsme zde uvedli český film *Grandhotel*, další projekce je plánovaná a pátek 16. listopadu, kdy budeme pouštět *Lidice*.

Poslední srpnový víkend patřil **Soboteckému Jarmarku**, co do počtu návštěvníků největší události celého roku. To se ostatně potvrdilo i letos, kdy do centra Sobotky opět zavítalo několik tisíc lidí. I přes ohromný úspěch se ale přesto našlo dost hra-

sů volajících po snížení ozvučení či změně hudební dramaturgie. Uvidíme, jak se organizátoři s kritikou vypořádají, přejme jim vš dost sil a elánu do příprav ročníků příštích.

Tolik k akcím konaným v létě. A i co se můžete těšit v nejbližší době? Zřejmě největší událostí bude koncert *Pražské saxofonové kvarteta* v pondělí 12. listopadu, který je součástí **4. ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Eduarda Nápravníka**.

Jsme moc rádi, že si organizátoři vybrali právě naše divadlo. Budou-li u nás spokojeni, nelze do budoucna vyloučit ani nějakou dlouhodobější spolupráci. Dále nás čeká například beseda s básníkem Václavem Větvíčkou, již znávaná filmová projekce a také koncert hudebníků Michaela Janíka a Simony Katkové. Prosinec pak bude klasicky patřit akcím adventním. Těšit se tak můžeme na tradiční rozsvícení vánočního stromu Mikuláše, trhy a adventní koncert v katedrále. Sledujte pečlivě naši vývěsku a webovské stránky města, kde se včas dozvíte vše potřebné.

Závěrem bych se rád omluvil za zpoždění s vydáním tohoto čísla. Pokusíme se tomu v budoucnu vyvarovat. Úspěšným případem nechť je nám číslo příští, které bysme měli obdržet už pod stromeček.

Za celou redakci přeje příjemné čtení

Jakub Novosil

## KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE V SOBOTCE

|         |                  |       |  |
|---------|------------------|-------|--|
| 31. 10. | Městská knihovna | 18:00 | OD VĚDY K MIKROFONU, OD MIKROFONU KE KNIZE: přednáška populárního botanika Václava Větvíčky                |
| 9. 11.  | Městské divadlo  | 19:30 | MICHAEL JANÍK A SIMONA KLÍMOVÁ: koncert známých písničkářů   |
| 12. 11. | Městské divadlo  | 19:30 | PRAŽSKÉ SAXOFONOVÉ KVARTETO: koncert pořádaný v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Eduarda Nápravníka |
| 16. 11. | Městské divadlo  | 19:00 | LIDICE: promítání loňského českého filmu   |
| 24. 11. | Městské divadlo  | 15:00 | MATYLDA ZASAHUJE: divadelní představení pro děti   |
| 2. 12.  | náměstí          | 16:00 | ROZSVĚCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU: a lampionový průvod od ZŠ   |
| 8. 12.  | náměstí          | 8:00  | VÁNOČNÍ TRHY: po jejich skončení proběhne kulturní program pro děti spojený s oslavou Mikuláše             |
| 11. 12. | sál spořitelny   | 17:00 | VÁNOČNÍ KONCERT ZUŠ  |
| 13. 12. | sál spořitelny   | 19:00 | ČAS SNĚHU PŘÍCHÁZÍ: koncert z cvklu klasické hudby   |



# RADNICE INFORMUJE

## Usnesení z patnáctého veřejného zasedání Zastupitelstva města Sobotky, které se konalo dne 25. 9. 2012 v 18.00 hod. ve velkém sále spořitelny v Sobotce

### I. Zastupitelstvo projednalo a schválilo:

1. rozpočtové opatření č. 4/2012 - úprava rozpočtu k 18. 9. 2012 v celkové částce úprav 480 000,- Kč v příjmové i výdajové části, tedy upravený rozpočet na straně příjmů v celkové částce 37 473 460,- Kč a na straně výdajů v celkové částce 36 474 460,- Kč;
2. přijetí investiční dotace od Královéhradeckého kraje na rekonstrukci komunikace Zahradní – Bezručova v částce 500 tis. Kč a p věřuje starostu podpisem smlouvy;
3. prodej p.p.č. 227/3, trvalý travní porost, o výměře 545 m<sup>2</sup> v k. ú. Kdanice Liborovi a Olze Štechovým, Mladá Boleslav, Kalefo 521, za cenu dle znaleckého posudku + náklady spojené s prodejem;
4. zveřejnění záměru města prodat nebo směniti p.p.č. 490, ostatní plocha, o výměře 127 m<sup>2</sup>, p.p.č. 493, zahrada, o výměře 137 m<sup>2</sup>, st. p.č. 61 o výměře 25 m<sup>2</sup>, st. p.č. 62 o výměře 67 m<sup>2</sup>, část p.p.č. 431/1, rozdělenou GP č.143-156/2011 odsouhlaseným KÚ Jičín p.p.č. 477/2011, a nově označenou jako p.p.č. 431/6, ostatní plocha, o výměře 12 m<sup>2</sup>, část p.p.č. 431/2 rozdělenou týmž GP a nově označenou jako p.p.č. 431/5, ostatní plocha, o výměře 146 m<sup>2</sup> a část p.p.č. 431/3 rozdělenou týmž GP a nově označenou jako p.p.č. 431/4, ostatní plocha, o výměře 237 m<sup>2</sup>, vše v k. ú. Kdanice;
5. zveřejnění záměru prodeje, směny nebo převodu p.p.č. 488/1, orná půda, o výměře 889 m<sup>2</sup>, p.p.č. 489, orná půda, o výměře 1 399 m<sup>2</sup>, p.p.č. 490, trvalý travní porost, o výměře 1 851 m<sup>2</sup>, p.p.č. 491, ostatní plocha, o výměře 574 m<sup>2</sup>, p.p.č. 492, ostatní plocha, o výměře 120 m<sup>2</sup>, p.p.č. 494, ostatní plocha, o výměře 382 m<sup>2</sup> a p.p.č. 495, ostatní plocha, o výměře 410 m<sup>2</sup>, vše v k. ú. Rovina u Sobotky;
6. zveřejnění záměru města prodat p.p.č. 197, ostatní plocha, o výměře 137 m<sup>2</sup>, k.ú. Kdanice;
7. dodatek č. 1 smlouvy o dílo č. 202103 na akci „Sobotka, ulice Zahradní a Bezručova“ mezi Městem Sobotka jako objednatelem a Silnicemi Jičín a.s., Hradecká 415, Jičín, IČO 46504788 jako zhotovitelem na zvýšení ceny stavebních prací o 289 733,30 Kč b DPH;
8. dodatek č. 4 ke smlouvě o sdružení finančních prostředků, o provozování s následnou koupí, mezi Městem Sobotka a VOS a.s. Jičín, Na Tobolce 428, IČ: 60109149.

### II. Zastupitelstvo vzalo na vědomí:

1. zápis z jednání finančního výboru ze dne 20. 9. 2012.

### III. Zastupitelstvo ukládá:

1. FV provést finanční kontrolu SK Sobotka v souvislosti s poskytnutím příspěvku města na činnost v roce 2011, termín do 31. 10. 2012 a předložit VZ ZM podrobnou zprávu na příštím zasedání.

Stanislav Tlášek – starosta

## SLUNEČNÝ 24. SOBOTECKÝ JARMARK

V sobotu 25. srpna se uskutečnil již 24. ročník Soboteckého jarmarku a festivalu řemesel.

Koncepce Soboteckého jarmarku a festivalu řemesel je léty prověřená – náměstí jako tržiště a hospoda v jednom doplněné pódium s celodenním hudebním programem a městský park a okolí jako místo pro řemeslné stánky a občerstvení, doplněný pódium pro hudební pořady a divadla. Letošní ročník přinesl novinku, kterou bylo zpoplatnění pátečního programu. Předchozí roky ukázaly, že zájem o rozšíření progra-

organizátor akce, kterým je již počtvrté OS Jarmark, rozhodl pozvat hned tři hudební skupiny, které se staraly o zábavu až do půlnoci. Největší úspěch zaznamenala rocková skupina *Komunál*. V so-



foto: Linda Suchánková

botu mělo velký ohlas vystoupení *Iva Hlase, Jiřího Dědečka* a především *U psané Fixy*.

Sortiment občerstvení byl obvyklý - vedle tradičních opékaných mas, kloč-

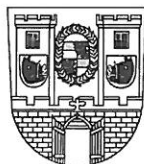


foto: Linda Suchánková

na nejrůznějších staročeských plackách, trdelnicích, medových pochoutkách, koláčích, vietnamských i mongolských specialitách, grilovaných sýrech a mnohém dalším.

Hlavním organizátorem Sobotického jarmarku je sice OS Jarmark, ale akci by šlo velice těžko uskutečnit bez výrazné podpory města Sobotka a Sboru

dobrovolných hasičů Sobotka a Ose Všem, kteří se na úspěšném ročníku podíleli, děkujeme.

Fotografie naleznete [www.sobotecky-jarmark.cz](http://www.sobotecky-jarmark.cz).

OS Jarmark

Dana Vejnárková, Jiří Suchánek, Jan Janat

## PANÍ PROFESORCE S LÁSKOU...

Jak jinak o neobyčejné ženě, která toho tolik dokázala!

Vždy elegantní, půvabná i ve vysokém věku. Ačkoli vystupovala s noblesou prvorepublikové dámy, byla velmi skromná. Její vzdělanost a mimořádnou pracovitost nebylo možno přehlédnout. Brzy vstávala, cvičila s rozhlasem, pravidelně navštěvovala kadeřnictví, nakoupila čerstvé rohlíky, když čekala návštěvu, uvařila třeba boršč. Potom již byla připravena pro svou každodenní práci v Archivu Fráni Šrámka. Zsvěceně prováděla návštěvníky Šrámkova domu, zajišťovala obsahově i organizačně festival Šrámkova Sobotka, redigovala Zpravodaj ŠS. K večeru zašla na hřbitov za svým Venouškem a starala se pečlivě o hrob Fráni Šrámka a jeho životní družky Miloslavy Hrdličkové. Do pozdních nočních hodin svítilo okno Šrámkova domu do ztichlého náměstíčka. To paní profesorka literárně zpracovávala osud své přítelkyně v *Knize o Milce*. Těšilo mě,

když mi při návštěvách předčítala z tohoto rukopisu. Služební cesty do Sobotky byly pro mne radostí. Projednávaly jsme záležitosti festivalu, soutěží, účast paní profesorky v porotách a účast Recitačního studia Šrámkova domu na přehlídkách. Hovořily jsme ale také o zcela běžných věcech – o módě, vaření, partnerských vztazích apod. Někdy jsme se v diskusi dostaly k věci mezi nebem a zemí. Když zemřel její manžel, seděla v křesle a náhle cítila, že je vedle ní. Otázka, zda je věřící, byla zbytečná. Vždyť měla smlouvu se sv. Petrem, že zajistí pěkné počasí na poetické odpoledne, které se konalo na soboteckých prostranstvích v den zahájení festivalu. Záslužné a obdivuhodné (zvláště v dnešní době) je, že všechno, co dělala, konala bez nároku na odměnu. Její rodinou byly děti z přípravky a členové Recitačního studia Šrámkova domu. Každou sobotu ožíval dům dětskými hlasy. Někteří z členů RS-ŠD se stali profesionálními herci, recita-

tory. Ale ať už v životě dělají cokoliv, nezapomínají na léta prožitá ve Šrámkově domě. Obdivovala jsem její odval a diplomacii. Poznala jsem však také její citlivost a zranitelnost.

Její jedinou dovolenou byl třídenní pobyt na divadelním festivalu ráskův Hronov. Statečně nesla pochod odkazu Fráni Šrámka až do své smrti. Jtě sleduje pokračování svého díla i dnes

Patřím mezi ty, které paní profesorka ovlivnila v kultuře přijímání života. S láskou a úctou na ni vzpomínám a věřím, že se spolu ještě „někdy někde setkáme. Paní profesorko, za všechno čím jste můj život obohatila, upřímný dí

K 25. výročí úmrtí paní Marie Hejnové

Dana Hejduko

okresní metodička slovesných obor  
OKS v Jičíně v letech 1978 – 198

## PŘED DEVADESÁTI LETY SE NARODIL VLADIMÍR RUDA

Vždycky jsem si říkal: „Proč je Sobotka často nevděčná k těm, kteří pro ni něco užitečného dělají?“ V případě Vladimíra Rudy je to víc než markantní. Proč? Posuďte sami.

Vladimír Ruda se narodil v rodině soboteckého městského strážníka Františka Rudy 1. září 1922. Po absolvování mladoboleslavského gymnázia a pracovním nasazením koncem války vystudoval historii a pomocné vědy historické na pražské Filozofické fakultě a zároveň i Státní archivní školu. Získal však pouze titul promováný historik. Ne-

a pak se již doktoráty dlouhou dobu neudělovaly. Píše o tom sám v dopise Zdeňku Kalistovi 30. července 1968: „...byl jsem při rigorózu vyhozen bývalým docentem [Josefem] Benešem na jakési Stalinovy formulky, které se ukázaly jako falešné.

U profesora [Jana Blahoslava] Kozáka jsem rigo udělal, ale to víte, že mi neznalost Stalinových formulek nemohli odpustit.“

Od mládí se zapojoval do společenského života v Sobotce, nejdříve jako skaut. Zde získal pro svou vážnou povahu

Sahib, v místním skautském časopise TeePee také poprvé publikoval a skautské divadelní hře Jirkův velký vrylez roku 1938 účinkoval. Za války se seznámil i s Fráňou Šrámkem, kterému vzal ze Sobotky „proviant“. A brzy po válce, 15. března 1946, se stal soboteckým městským archivářem. Za poměrně krátkou dobu se mu podařilo – i díky přechopení Místního národního výboru a jeho předsedy Františka Novotného – uvést staré městské písemnosti do vzorného pořádku a vybavit archiv v prvním patře staré radnice odpovídá-





archiválie a ty nejvzácnější – graduál a povyšovací privilegium krále Vladislava z roku 1498 – nechal restaurovat. Po-dařilo se mu také zachránit městské písemnosti z uhelného prachu a vlhka, ve kterém se ničily ve sklepě tehdejšího sídla Místního národního výboru (dnes zdravotní středisko). Docílil, že z mladoboleslavského muzea se do Sobotky vrátilo městské privilegium z roku 1580.

A nejen to. V roce 1947 připravil výstavu k 70. narozeninám Fráni Šrámka a o rok později další velkou výstavu archivních dokumentů k dějinám města při příležitosti 7. sjezdu rodáků a přátel města Sobotky a okolí.

To však již bylo v době, kdy odcházel na své celoživotní působiště do Liberce, kde nastoupil 1. září 1948 do funkce městského (od roku 1960 okresního) archiváře a kde setrval až do svého penzionování roku 1984. Přitom však zůstal až do konce roku 1952 i městským archivářem soboteckým, než mohl úřad předat vhodnému nástupci, prof. Ladislavu Machovi.

Po profesoru Machovi a jeho nástupci řediteli Jelínkovi jsem od 1. dubna 1958 převzal vedení městského archivu v Sobotce já. Podobně jako Ruda jsem teprve studoval archivnictví a byl jsem velmi rád, když mi Vladimír pomáhal a radil. Setkávali jsme se v Sobotce i na krajských schůzích archivářů v Liberci nebo v Jablonci nad Nisou, na nichž jeho názory patřily k nejrespektovanějším. Vždy vážný, obvykle v dlouhém kabátě, s malým kloboučkem – tak mi utkvěl v paměti na celý život. Vladimír Ruda a mnichovohradištský archivář PhDr. Vladimír Budil patřili k mým prvním a velmi významným učitelům archivářského řemesla.

Ale vraťme se do roku 1948. Tehdy také Ruda ve spolupráci s dalšími mladými vlastivědnými pracovníky JUDr. Vladimírem Šulcem a MUDr. Josefem Ortem prosadil, že MNV vydal jubilejní sborník ke 450. výročí povýšení Sobotky na město. Ruda do něho přispěl dvěma vynikajícími pracemi: stručným přehledem dějin města (i když tak stručný není) a vzornou edicí městských privilegií. Mimo to získal příspěvek pražského archiváře PhDr. Jiřího Čarka a pravděpodobně i další. Kdyby nenapsal již nikdy nic dalšího, tyto dva příspěvky by ho zapluly nesmazatelně do historie města.

cennými články a studii, povětšinou historickými – jen ve Zpravodaji Šrámkovy Sobotky jich vyšlo téměř dvacet a další v Besedě, ve Sborníku prací východočeských archivů, v Listech genealogické a heraldické společnosti, v knize Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, sv. 3, ve sborníku Sobotka 88 atd. Zvláště cenná je studie o stavebním vývoji města ve sborníku Sobotka 68. Do Sobotky zajížděl mnohokrát v roce, zprvu k rodičům, později na chalupu, zvláště v období česání rybníků, jak si mi žertem stěžoval. Nezvratným faktem je, že on také inicioval v roce 1969 akci *Sobotka hledá Sobotky*, na jejímž základě došlo k prvním kontaktům města s nositeli tohoto příjmení. Podílel se na vypracování libreta při reinstalaci soboteckého muzea na Humprechtě pracovníky Krajského muzea v Liberci v padesátých letech a rád pomáhal soboteckým vlastivědným pracovníkům. Zde připomínám alespoň spolupráci s ppluk. Miroslavem Vlachem a prof. Přemyslem Koldovským; oponoval i mou diplomovou práci Dějiny správy a archivu města Sobotky. Kdykoliv byl požádán, ochotně přijel do Sobotky přednášet, zvláště o svém oblíbeném černínském období v dějinách města 17. století. Jen jeho propracovaný projekt velké vlastivědy Sobotecka dosud nebyl realizován.

Zachovaná korespondence svědčí, jak si vážil práce doc. Zdeňka Kalisty, s nímž rád spolupracoval. Svěřoval se mu i s osobními záležitostmi. Např. 3. července 1971 mu mj. psal: „*Já jsem se nyní ‚na stará kolena‘ opět vrátil k minulosti Sobotecka již proto, že mi studuje dcera II. ročník archivnictví a jeví zájem o regionální témata.*“ A 12. března 1973 končil dopis povzdechem: „*Nějaký nový Šimák ještě nevyrostl, a i kdyby, patrně by stále působil jako profesor některé střední školy, protože vlastivěda se dnes ‚nenosí‘.*“

Se soboteckými tématy pomáhal i PhDr. Františku Bařhovi, Jaroslavu Jíhlavcovi, ing. Jiřímu Havránkovi aj. Jak toto všechno stačil při své hlavní práci libereckého městského a okresního archiváře, tomu nemohu přijít na kloub. Vždyť kromě vlastní archivářské práce napsal desítky knih a brožur a stovky článků o Liberecku, pronesl množství přednášek ve městě i v okolí, přednášel

na radnici, pracoval v různých komisích psal městskou kroniku. Působil i na ce-státní úrovni, zvláště při soupisu městských znaků. A obě své dcery přivek zájmu o historii; starší Hanka se nakonec stala jeho nástupkyní jako ředitel libereckého Státního okresního archivu

O tom všem by se dala napsat rozsáhlá práce a doufejme, že jeho živá díla opravdu bude námětem nějakých budoucích diplomových nebo disertačních prací. Tento článek zdaleka nemůže vyčerpat a zhodnotit všechny Rudovy aktivity. Přece mi však dovozte, abych na závěr zastavil ještě alespoň u jednomu momentu, který Vladimíra Rudu charakterizuje po stránce osobní i profesní. Tím je jeho spolupráce se spisovatelem Vladimírem Kaplickým.

Kaplický si rád vybíral za náměty svých románů a povídek historická témata. Ta ze severu Čech často konzultoval právě s Rudou, a tak vzniklo jejich dlouholeté přátelství. Vypovídá o něm i jejich rozsáhlá korespondence. Liberecký archivář rád předával své znalosti regionální problematiky, půjčoval mu potřebnou literaturu navštěvoval ho na jeho chalupě, absolvoval s ním besedy a přednášky. Kaplický mu psal i jednu povídku v knize Listy z kroniky Rudy spisovateli poděkoval 16. června 1958 a svěřil se mu: „*Mám radost z každé Vaší knížky, když vyjde, ale tato mi udělá obzvláštní radost již proto, že si člověk udomoví v tom všedním úředním a služebním šonou, že jeho práce je nakonec k něčemu platná. Měl bych z knížky radost, i kdyby mi nebyl býval libereckou povídkou přispívat. Víte, já jsem obyčejně zvyklý na to, se s mou prací chlubit někdo jiný, a snad jediný jste dovedl mou pomoc ocer Knížky s Vaším věnováním mi budou dokladem práce na stará kolena – až budu uvnoučata tomu dějepisu – snad se někdy po dědovi zvrhne. Možná, že si říkáte, mluvím, jako bych měl dcery ne dvacet a šestileté, ale nejméně šestnáctileté. Víte, ono to tak nějak souvisí s tím mým meslem, že jsem vážnější natury a lidé připadám starší, než na těch skutečných letech.*“

A 21. února 1957 zalitoval: „*Mně líbí si říkám, že nemám trochu ‚báseň ho střeva‘ či ducha, či talentu, abych mohl nějakou povídkovou formou zapracovat.*“

Často také Kaplického povzruchoval. Třeba 19. března 1960 psal





*Frydlantskou povídku a Vaše knihy již na normálním knižním trhu nedostanete. Tolik asi k tomu, že jsou Vaše práce mezi lidmi oblíbeny. A to je důležitější, než kdybyste byl oblíben u soudruha Štolla a ne u čtenářů. Trochu jsem sledoval ty boje okolo Gornostaje, ale také boje okolo Čapka, který opět vychází a hraje se. Tak si myslím, že Vás ta nepřízeň pánů tolik mrzet nemusí..."*

Vladimír Ruda zemřel 15. prosince 1990; místem jeho posledního odpočinku je sobotecký hřbitov. Byl to vynikající odborník, archivář a historik. Byl také věrný Soboták. Jako první vypsál dějiny Sobotky bez romantických příkras a omylů Antonína Vojtěcha Sakaře. Jeho zásluhy by v Sobotce neměly být zapomenuty. Dodnes však tento skromný vě-

dec u nás oceněn nebyl. Ani na hrobu nemá své jméno, jen skromně jméno cizího rodu. A tak se vracím k úvodu tohoto svého článku. Domnívám se, Vladimíru Rudovi by měla být odhalena pamětní deska a měl by být za své zásluhy jmenován in memoriam čestný občanem města Sobotky.

Karol Bílek

## SOBOTECKÝ SKAUTING VZNIKL PŘED 75 LETY

Před 75 lety byl v Sobotce založen oddíl junáků-skautů. Bohužel, tři čtvrtě století svého trvání neslaví, jeho činnost skončila brzy po únoru 1948 a nikdy nebyla obnovena. Dnes žije už jen několik pamětníků a byli bychom jim moc vděční, kdyby nám své vzpomínky na skautská léta poslali k otisknutí.

O vznik soboteckého střediska se v roce 1937 přičinili učitel František Karpíšek a lékař MUDr. Alois Kafka; dívčí oddíl založila učitelka Drahomíra Kyzivátová. Ta také o prázdninách požádala Fráňu Šrámka, aby napsal pro sobotecké skautky pokřik. Básník jí vyhověl a krásný pokřik *Dej a dej a dej – nám v Sobotce pod Humprechtem věčně mládí zachovej, hej!* začalo brzy používat celé středisko.

Ale nejen Fráňa Šrámek – i mnozí občané, spolky, úřady a peněžní ústavy měly pro potřeby nové organizace pochopení a podporovaly ji. A tak se mohl konat první tábor v Prokopském údolí u Kosti, pravidelné schůzky v klubovně v Šolcově statku, propůjčené Samšiňákovými, vycházky a výlety do okolí. Středisko začalo vydávat časopis Tee-Pee, v němž otiskovali své první články Alois Kafka, Karel Samšiňák (Kájus), Vladimír Ruda (Sahib), Drahomíra Kyzivátová aj. Mladí nadšenci dokonce sehráli 26. března 1938 Holanovu divadelní hru Jirkův velký vynález. Učitel Ladislav Luks s ředitelem Josefem Fejfarem napsali hymnu soboteckého střediska Již zaplál oheň táborový. V září se sobotečtí skauti zúčastnili v Praze pohřbu prezidenta T. G. Masaryka. Kromě již jmenovaných se práce aktivně účastnili Jiří Borovička, Josef Janatka (Dlouh, Darling), Antonín Volf, Ladislav Pohl (Pitrix), Josef Mrva (Tintá), Josef Doležal (Monty), Karel Bílek, Vladek Macoun, Ota Kunst (Motyčka), František Staška (Šerif), Zdeněk

Mirek Volejník, Josef Tauchman, Jindřich Neumann, Jiří Havránek (Ihar), Miroslav Havránek (Mies), Antonín Mlčoch, Jarka Báček, Jiří Plátek (Pytágor), Václav Jaroš (Panikář), Jan Novotný, z nejmladších Tomáš Rybín, Míla Šulc, Jan Žofka (Šotek), Josef Honc, Jaroslav Sedláček (Vozembouch), Rudolf Hošek (Děda), Ivan Kafka, Miloslav Podhorský (Bimbo) a mnozí další. Dívky vedla Jolana Páčová, Věra Pařízková, Ludmila Kolumpková-Rottová aj. Skauting se rozšířil i do Dolního Bousova, na Mladějov, do Dobšic.

Druhý tábor se konal v roce 1938 na Slovensku u Kropáč, třetí o rok později v Krčkovcích. To už bylo v počínajících těžkých dobách Protektorátu. Pak byl Junák-skaut 4. listopadu 1940 rozpuštěn a jeho majetek zabaven, část se podařilo soboteckým skautům zachránit včetně vlajek a kronik. Většina pak vstoupila hromadně do Klubu českých turistů, kde vytvořila cyklistický oddíl, další se stali členy Sboru dobrovolných hasičů nebo Sokola (než byl také zakázán). Válku ale nepřežili Jindřich, Hana a Helena Neumannovi, kteří zahynuli v Osvětimi jako oběti holokaustu. Do odbojové činnosti byli zapojeni MUDr. Alois Kafka, Jiří Plátek, František Staška, Josef Mrva, Josef Janatka a další.

Svou činnost obnovili sobotečtí skauti hned v květnu 1945, kdy konali spojovací a strážní službu. První poválečný tábor byl uspořádán téhož roku opět v Prokopském údolí. Zde vznikla i pověstná píseň o plavidle zvaném Valach. V dobré paměti byl i velký poválečný sraz skautů v Benátkách, kam se vydalo víc než sto soboteckých účastníků. Krásné vzpomínky zůstaly na tábory v roce 1946 a 1947 na Byšičkách u Lázní Bělouhradu, v roce 1948 u Srní na Šumavě

a na jubilejní oslavy deseti let trvá střediska v roce 1947, kdy celá Sobotka byla plná skautů. Tehdy byla také v domě Neumannových odhalena pamětní deska s junáckou lilí. 2. června 1946 by soboteckým skautům předána středisková vlajka, zdobená junáckými a soboteckými symboly.

Ale brzy začala práce obtížovat, až nastal konec aktivní činnosti. Mnozí založili rodiny a nemohli se skautingu plně věnovat, další se odstěhovali do pohraničí, odešli na studia, na vojnu. Nejvíce ovšem působil politický tlak roku 1948-1949 na vytvoření jednotné mládežnické organizace.

Hlavní část skautů se ovšem udržela dál pohromadě a pracovala v nejpobláznějším úseku poválečného skautské činnosti v Sobotce, v loutkové Divadelku v prvním patře Kafkovy restaurace Na sále. To bylo založeno ledna 1947 zásluhou Sdružení přátel Jirky v Sobotce a již 25. ledna se poprvé hrálo. Nelze vyjmenovat všechny, kdo se na jeho činnosti podíleli. V kronice Divadelka se nejčastěji objevují jména Karol Samšiňák, Miloslav Holan (Mikan), Ladislav Pohl, Jan a Marie Žofkovi, Věra Pařízková, Josef Kalvach (Golda), František Jiříčný (Marabu), Josef Javůrek (Meteor), Josef Jindra (Človíček), Josef Mušák (Sádlo), Stanislav Suchánek (Radka), Stanislav Houžvička (Špička), M. Reba, Jarmila Černá atd. Technickou stránku měl na starosti Přemysl Bureš (Lucifer), hlavičky některých loutek vytvořil MUDr. Alois Kafka (psal rovněž některé hymny a výstupy) a loutky oblékaly samy skautky. Pomáhali i sobotečtí divadelní ochotníci a hudebníci. Před představením které bývalo v sezóně každou sobotu vyhrával gramofon. Od 8. února 1948 bavil děti dupák Vasil, později přibavil další dupáky. Na soboteckém hřbitově



staré loutkové hry (hlavně od Bohumila Schweigstilla a Františka Čecha), ale i novější hry Vojtěcha Cinybulka, Jana Malíka aj. Některá představení byla uvedena v okolních obcích nebo třeba i na skautském táboře. Hrávalo se střídavě se závažnými loutkami i s maňásky, dokonce i maňáskové divadlo na přenosné konstrukci v přírodě. Od srpna do října 1947 byla instalována výstava o loutkářství na Sobotecku ve čtyřech místnostech na Humprechtě.

Dne 12. listopadu 1948 byl založen samostatný spolek Divadélko, v němž pracovala většina skautů. Hrál se do roku 1949, dále kronika Divadélka nepokračuje. Loutkářskou činnost jsme se po letech pokoušeli obnovit pod hlavičkou Sdružení rodičů a přátel školy (Jan Chovanec), ale podařilo se to jen nakrátko. Pak bylo divadélko v polovině padesátých let zlikvidováno a prostor přeměněn na byty.

To je tedy stručný přehled činnosti soboteckých skautů, jak se ho snažil zachytit ve svých materiálech František Staška a jak dosvědčují další písemnosti. Je škoda, že skautská činnost



*Dívčí oddíl, uprostřed Drahomíra Bílková - Kyzivátová*

u nás nebyla obnovena v roce 1968 ani po roce 1989. Hlavně v roce 1968 zde ještě byla značná skupina bývalých skautů, kteří třeba o pár let dříve dokázali ve skautském duchu vést pod hlavičkou Sdružení rodičů a přátel školy velké prázdninové tábory (pamatuji, že se v Dědovicích den začínal Šrámkovým pokřikem Dej a dej a dej!).

František Staška se snažil sepsat historii soboteckého skautingu. Bohužel nenašel podporu u dalších pamětníků a práci nedokončil. I tak jsme mu všichni vděční, že zachytil hodně ze svých vzpomínek. Na ucelené zpracování však historie skautingu v Sobotce a okolí čeká.

*Karol Bíl*

## FILMOVÁNÍ VE VESCI

Vesec patří k vesnicím, které jsou, dá se říci, pravidelně vyhledávány filmovými společnostmi k natáčení různých filmů, reportáží i reklam.

Už v roce 1948 zde byl natáčen film **Léto** podle divadelní hry Fráni Šrámka. Záběry jsou z čp. 7 a 15, z návsi a blízkého okolí. Dalším celovečerním filmem byla ve stejném roce veselohra **Vzbouření na vsi**. Tentokrát se celý děj odehrával přímo ve vesnici. V komparsu si zahrálo mnoho lidí ze Sobotecka.

Pak po delší přestávce si v roce 1973 prostředí vesnice pro svůj film **Přijela k nám pouť** zvolila paní režisérka Věra Šimková-Plíková. Hrdiny známého muzikálového snímku byly děti a celé léto bylo u nás velmi živo a veselo.

O rok později zde filmové studio Barrandov natáčelo několik záběrů jízdy do válečného filmu **Porážka**. V následujícím roce se zde točil film **Syn třinácti otců** s Vladimírem Menšíkem a Waldemarem Matuškou. Šlo o mezinárodní snímek, u nás se neuváděl.

Nezapomenutelný byl rok 1979. Nejdříve se zde točila veselohra Marie

**polepšovny** – Jana Preissová, František Němec, malý Tomáš Holý a další. Do Vesce chodili do čp. 19 nakupovat a místní hasiči jezdili s hasičskou stříkačkou „Máňou“. – Potom zde vznikl další film – **Johánes**. Natáčela německá filmová společnost. Děj se odehrával v 19. století, a tak musely být prováděny velké úpravy exteriéru. Děti uvítaly kolotoč poháněný zapřaženými poníky. – Poslední natáčení v tomto roce patřilo České televizi. Byla to povídka na motivy Boženy Němcové **V zámku a podzámčí**. Ve Vesce se odehrává scéna, kdy se kníže s kněžnou jedou podívat na Jenička z Jesenice.

Rok 1982 – další velice známý film **Jára Cimrman ležící spící**. Právě ve Vesce Cimrman vyučoval v obecné škole (čp. 7) a zde i skončil svůj bohatý a pestrý život v muzeu peří (čp. 19).

Následující rok 1983 byl velmi rušný. Na jeho počátku zde natáčela Československá televize bakalářskou povídku **Psohlavci** v čp. 4, 9 a 16. – Pak nastaly velké úpravy, uprostřed návse byl postaven kostel, ráz vesnice připomínal napoleonskou dobu a vznikající film se

užil pro svůj film **Komediant** i režis Otakar Vávra, který zde natáčel na podzi Bohužel, obě filmové společnosti nemohly dohodnout, kdo zajistí likvidaci staveb, a tak se úklidové práce protáhly do dubna 1984.

To se už hlásila další filmová společnost. Připravovala pohádku **S černejsem žerty**. Z Vesce je scéna, kdy Pe Nárožný v čele vojska si přišel k babičce pro Petra Máchala (Vladimír Dlouhý). Natáčelo se v čp. 17 a 18.

Rok 1986 začal filmem s válečnou tematikou putování zajatců z koncentračního tábora s názvem **Podzemí**. Byl v té době velké mrazy a nikdo nechtěl v komparsu. Film mapoval příběh židovské rodiny a vznikl pro Argentinu.

Pak přišlo velice pěkné natáčení s panem režisérem Janem Bonaventurou **Svatba v Českém ráji aneb jak to bylo dříve** s **Prodanou nevěstou**. Průvodní slovo měl Václav Holzknecht. Záměrem bylo porovnat Smetanovu operu s folklórem v dnešní podobě. Staročeskou svatbu tančil a zpíval soubor lidových tanců Český ráj z Jičína. Celé natáčení probíhalo



realizovala **Dostaveníčko v Českém ráji** s Pavlínou Filipovskou.

Potom následovaly méně známé filmy. V roce 1990 to byla pohádka **Žabí princ** produkovaná společností K.I.M. Euromedia Praha a reklamní záznam Agroleru; v roce 1992 šestidílný seriál **Dlouhá cesta Lukáše Bímana**. Děj prvního dílu se odehrává zde a ves byla proměněna v rybářskou vesnici na břehu moře. Natáčelo se v čp. 11 a 12 a na návsi.

Rok 1994 přinesl v červenci natáčení filmu Haliny Pawlovské **Díky za každé dobré ráno**. Odtud je scéna příjezdu na svatbu na Podkarpatskou Rus v hluboké zimě. Dalo to dost práce – všude ležel sníh – v červenci!

Celý rok trvalo v období 2000 – 2001 natáčení seriálu **O ztracené lásce**. Uprostřed návsi byla postavena roubená hospoda, kde se odehrávala velká část děje.

Rok 2007 přivedl do obce autory televizního cyklu **Na cestě** při natáčení jeho části **Český ráj**. Komentář o historii Vesce četli Jiří Bartoška a Miloslav Donutil. Záběry ukázaly hlavně čp. 1, 10 a 15. A v témže roce se Vesec dostala i do III. části úspěšného televizního seriálu **Nemocnice na kraji města**, kdy lékařky Králová a Čeňková jedou na chalupu k dceři. Natáčelo se v čp. 15.

A konečně v roce 2009 se **Po stopách** natáčení úspěšného filmu **Jak**

**dostat tatínka do polepšovny** vydá reportérka televize Barrandov Pet Pšeničná.

Z uvedeného (a možná ne plného) výčtu je vidět, že díky své poloze a zachovalosti lidové architektury si i filmoví i televizní pracovníci naši obec velmi oblíbili a díky tomu se naši občané osobně seznámili s mnohými předními českými herci nebo si v některých scénách také zahráli v komparsu.

Marie Šimůnková

kronikářka obce Ves

## PŘED STO LETY ZEMŘEL JAROSLAV VRCHLICKÝ

Před sto lety, 9. září 1912, zemřel v Domažlicích Jaroslav Vrchlický, kníže českých básníků, jak se mu tehdy všeobecně říkalo. Bylo mu teprve 59 roků a smrt pro něho byla vysvobozením po čtyřleté těžké nemoci.

Za svého života si užil slávy i kritiky. Tvořil lehce, napsal desítky básnických sbírek a dramát, román, překládal z mnoha jazyků, byl i uznávaným literárním kritikem, redaktorem a editorem a jako univerzitní profesor srovnávacích dějin literatur i autorem mnoha vědeckých prací. Zasahoval rovněž do veřejného života. A právě to vše způsobovalo na jedné straně nekritický obdiv a množství epigonů, na druhé straně nelibost tzv. národně orientovaných tvůrců a později části mladé generace (J. S. Machar, F. X. Šalda).

K Sobotecku měl hezký vztah. Byl zde o posvícení v srpnu 1893, kdy se konal 2. sobotecký rodácký sjezd. Spolu s Karlem V. Raisem se zúčastnil za Českou akademii

odhalení pamětní desky na rodném domě nedávno zemřelého spisovatele Františka Věnceslava Jeřábka a navštívil i hrob básníka Václava Šolce, kde položil svou vizičku (která obratem zmizela). Večer poseřel v hostinci Na poště ve společnosti Josefa Ladislava Turnovského, Jindřicha Šolce a dalších známých. Podnikli i výlet Plakánkem na Kost. Vrchlického upoutalo údolí, studánka Roubenka svým vířivým pohybem písku a zvláště Kost. Na nádvoří, kde tehdy rostla lípa, pravit: „*Tak asi přál bych si upravenou scénu v Noci na Karlštejně!*“ Tato slova citoval při vzpomínce na Vrchlického pobyt v Sobotce Karel V. Rais v roce 1919.

Díla Václava Šolce si Vrchlický nesmírně vážil. Věnoval mu i báseň *U pomníku Václava Šolce v Sobotce*, dedikovanou příteli, soboteckému rodákovi a jičínskému advokátovi Františku Volfovi. Byla otištěna roku 1906 ve sborníčku ke 3. soboteckému rodáckému

sjezdu. Tehdy, v letech 1905-1906 Vrchlický jezdil často do Jičína, kam ho přitahovalo přátelství s Volfovou rodinou, zvláště s paní Marií a jejími dětmi. Jejich syn Svatopluk mi s nadšením vypravoval, jak ho Vrchlický jako mladíček ho studenta provádl po Praze. Obsáhle korespondence básníka s Marií Volfovou a její rodinou (vydal Milan Blahynka rokem 1983 pod názvem *Má nejdraší přítelkyně*) potvrzuje, že Vrchlický s Volfovými do Sobotky roku 1906 kočárem zaježděl. Možná to bylo i vícekrát.

Co ještě ke vztahu Vrchlickýho s Sobotkou dodat? Snad jen to, že Vrchlického *Noc na Karlštejně* několikrát hráli s úspěchem sobotečtí divadelní ochotníci. A věřme, že dnešní mladá generace nezná tuto hru jen v podobě filmového muzikálu.

Karol Bílek

## XI. ROČNÍK VARHANNÍHO FESTIVALU V SOBOTCE

Varhanní festival v Sobotce vznikl v roce 2001 ve snaze o zvelebení duchovní hudby ve východních Čechách. Jedná se o cyklus tří prázdninových koncertů, které jsou převážně věnovány vybranému stylovému období nebo duchovnímu námětu. Spolupartnerem ve financování tohoto projektu byla mimo jiné Nadace Český hudební fond a někteří z řad českých podnikatelů.

Díky citlivě zrestaurovanému

dvoumanuálových mechanických varhan firmou *Žlutek a syn* ze Zásady u Železného Brodu, bylo možno citlivě realizovat a plánovat vlastní koncerty ve spolupráci s Děkanickým úřadem. V první desítky uskutečněných koncertů se vystřídalo na dvě desítky umělců z nejrůznějších koutů republiky se zajímavými programy a náměty. Proběhl zde cyklus skladeb P. Ebeny pro recitátora a varhany Job na biblický text, soubor sonát Felixe Men-

stězejní varhanní tvorba J. S. Bacha. Provedeny zde byly i premiéry skladeb soudobých autorů.

XI. ročník byl věnován autorům českým, německým a francouzským. První koncert proběhl 22. července, teprve v den poutní slavnosti sv. Maří Magdaleny, v 16 hodin. Českou skladatelskou produkci zastoupili autoři V. Říhovský, Sluka, J. B. Foerster, B. A. Wiederman a jako pilíř celý program ho zdob





na, jejíž motto neslo korunu vystoupení: „Když jsem viděl Dráždany v troskách, zamyslel jsem se a bylo mi do pláče“. Koncertní produkci předvedla místní varhanice **Zdenka Nečesaná**. Druhý koncert nesoucí motto „Hudba závisí na Bachovi jako náboženství na svém zakladateli“ proběhl 5. srpna a byl věnován tvorbě německých autorů. Program si připravila studentka JAMU **Dagmar Doubková**, která přijela z Prahy. Program tvořila díla J. S. Bacha, D. Buxtehude, R. Schumanna, H. Schrödera a maďarského skladatele F. Liszta. Třetí koncert, věnovaný francouz-

ským autorům zajistila studentka AMU z Prahy **Michaela Káčerková**. Koncert se konal 19. srpna. Motto patřilo francouzskému skladateli J. Alainovi „Když duše křesťanská nenalézá již v zoufalství nových slov, aby prosila snažně Boha o milosrdenství, opakuje neustále s vroucí vírou tutéž prosbu. Rozum dosahuje své hranice. Jedině víra pokračuje dále ve svém vzestupu.“

Propagace na festivalové koncerty byla připravena a účast posluchačů na koncertech ucházející! Interpreti si

vždy odnášejí z našeho festivalu potěše ze hry na místní varhanní nástroj a množství hudebně-interpretáčnických dovedností. Všichni se na toto požehnané místo chrámu vždy rádi vracejí!

Věříme, že podpora a motivace při realizaci dalších ročníků nás neopouští a budeme stále dosahovat nových cílů.

Za organizaci festivalu v Sobotce

Zdenka Nečesaná dipl. um., D

## DVACET ÚSPĚŠNÝCH LET OBLASTNÍ CHARITY V SOBOTCE

Dne 13. srpna 2012 se konala v Sobotce pěkná slavnost u příležitosti 20. výročí od založení Oblastní charity Sobotka.

Zahajovalo se slavnostní bohoslužbou v chrámu Páně sv. Maří Magdaleny v 10 hodin. Hlavním celebrantem byl litoměřický biskup Mons. Jan Baxant, nejváženější host.

Závěrem bohoslužby byli oceněni dlouholetí zaměstnanci a dobrovolníci, o poděkování a předání se postarala paní ředitelka Libuše Kollová.

Vše bylo dobře zorganizované a důstojné, kostel plný. V zahradě fary hrála po ukončení bohoslužby dechová hudba Romana Kužela z Markvartic. Navodila radostnou atmosféru, kterou podtrhly svými pěknými kroji sobotecké tetičky „baráčnice“, držící ve svých rukách červený prapor s typickým

znakem Charity. Všechny přítomné přivítal moderátor slavnosti Josef Pálka. Z vzácných hostů, kteří postupně přistupovali se svými projevy k mikrofonu, jmenuji alespoň Ing. Jiřího Vitvara z Krajského úřadu pro zastupování státu a zástupce litoměřické diecéze Romana Striezenca. Poděkování za vynikající dvacetiletou činnost Charity a přání dalších úspěšných let pronesl rovněž starosta

Poté vysvětil Mons. Jan Baxant vlajku s nápisem *Charita Česká republika*. Vše probíhalo v prostoru před kostelem a farou, počasí krásné, opravdu letní. Přitom byly návštěvníkům nabízeny výborné domácí koláče.

Podél zdi zahrady Šrámkova domu stálo několik stánků, kde se prezen-

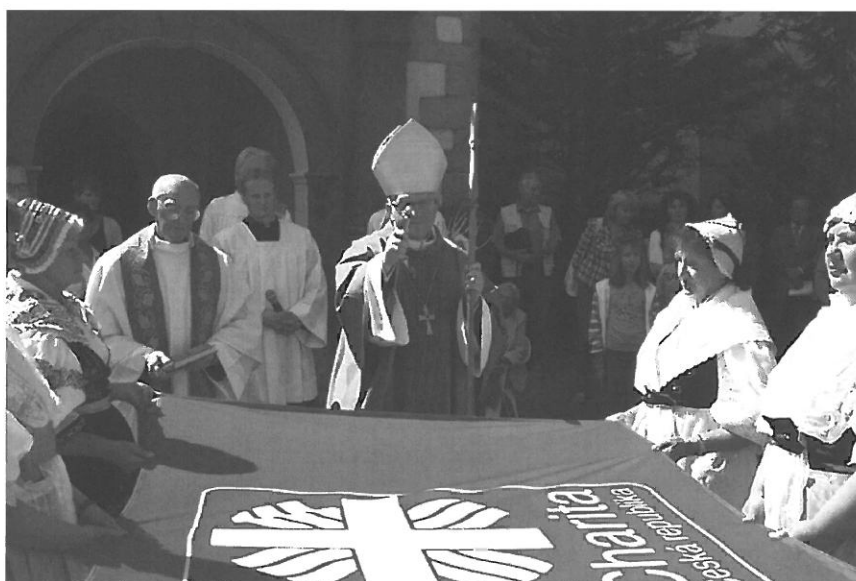
tovala rukodělná činnost klientů místní Charity. Odpoledne pak byla na zahradě Šrámkova domu informační beseda o potřebách seniorů.

podle něho byly známé, ale spojit je s skladateli bylo pro nás, některé posluchače, složité. A tak zazněla Schubertova *Ave Maria*, díla Bachova a harfa se začala tečnickou melodií Smetanovy *Vltavy*. Bylo to krásné, dokonale umocněné akustikou kostela.

Mám před sebou pozvánku soboteckým kostelem a farou, vše upravené bíle a hlavně s jasnou kulisou pro činnost Charity, kterou už dvacet let účelně a významně vyplňuje místo v občanských aktivitách Sobotky.

Byla jsem předešlými léty svědkem zčásti Domova pro stárání ve stařež v Libošovicích. Dodnes obdivuji na šení a energii paní ředitelky Libuše Kollové, která se svými spolupracovnicemi vybudovala tolik potřebné vlídné prostředí, důstojný domov pro všechny seniory, kteří již nemohou zůstat sami v domácím prostředí.

Nemohu než končit parafrázou Vítězslava Nezvala: Vám poděkování a vděk Vár



Mons. Jan Baxant světlí vlajku, foto: Helena Žaloudková

V 15 hodin se konal skoro dvouhodinový benefiční koncert duchovní hudby. Účinkovali tři mladí umělci – flétna M. Petrová, harfa Z. Melicharová a varhany A. Melichar. Koncert uváděl a zasvěceně vysvětloval jednotlivé sklad-



# JEŠTĚ JEDNOU NA TÉMA XV. VŠESOKOLSKÝ SLET

## UPŘÍMNÉ PODĚKOVÁNÍ NADŠENÉHO DIVÁKA SOBOTECKÉMU SOKOLU

*S nástupem podzimu a prvních ranních mlh a plískanic se hezky vzpomíná na léto. Pojdte se, prosím, spolu se mnou vrátit na jeho samotný počátek – do prvních žhavých červencových dnů. V týdnu od 1. do 6. července se hlavní město Praha dočasně rozrostlo o pár tisícovek obyvatel. Novými Pražany se alespoň na čas stali členové českého Sokola. Mezi nimi nechyběli ani naši „Sobotáci“. Praha totiž byla dějištěm XV. všesokolského sletu.*

Sletový týden měl v roce 2012, kdy Sokol slaví 150. výročí založení, bohatý program. V Tyršově domě bylo možné zhlédnout zajímavou výstavu ze sokolské historie. V zahradě Tyršova domu, na pódiích umístěných na Staroměstském náměstí a před sletovým stadionem v Edenu, si diváci mohli každý den užít vystoupení nejrozličnějších souborů, předvádějících pestrou škálu pohybových činností. Těm se v sokolských jednotách věnují nejmladší „sokolíci“, „náctiletí“ a mladí sokolové. Aerobik, moderní gymnastika, nejrozličnější taneční kreace - mnohdy spojené s čistou akrobacií - doslova nadchly nejen Pražany, ale také mnoho návštěvníků hlavního města ze zahraničí. Program nepotřeboval tlumočnicka. Byl srozumitelný naprosto všem, což se dávalo najevo „potleskem na otevřené scéně“. Sletový týden nepostrádal ani turisticko-vlastivědné akce, společné návštěvy historických a jinak zajímavých míst, výlety „pěšmo“ i pražskými tramvajemi, autobusy, metrem a dokonce i na vodě – Vltavskou lodní flotilou.

Jenomže týdenní pobyt sokolů v Praze není jenom příležitostí prohlédnout si hlavní město, setkávat se s dobrými známými a získávat nové přátele. Každý den všichni účastníci absolvovali zkoušky svých skladeb včetně generálek dvou programů hromadných tělocvičných vystoupení. V úmorném vedru, pokaždé několik hodin, museli vydat cvičenci – malí i velcí – všechnu svou energii, aby naplnili očekávání

Vyvrcholením sletu byla hromadná tělocvičná vystoupení. Poprvé cvičenci hromadných skladeb nastoupili na značky nejmodernějšího stadionu v ČR – Synot Tip Aréne v pražském Edenu.

První program ve čtvrtek 5. července se uskutečnil večer od 21.00 hodiny. Celý den slunce hřálo ze všech sil. Půl hodiny před začátkem se obloha nad stadionem zatáhla těžkými olověnými mraky a nebe se doslova otevřelo, aby propustilo na zem mohutné proudy vody. Diváci na tribunách – dobře schovaní pod střechou – nevěřili, že se vůbec začne cvičit. Ale sokolové dokázali, že jsou stateční. Nejen že začali přesně ve stanovenou hodinu slavnostním nástupem, ale více jak polovinu večerního programu byli všichni cvičenci vystaveni těžké zkoušce: přivalům vody a kluzkému povrchu travnaté plochy. Cvičenci jednotlivých skladeb tak předvedli úctyhodný sportovní výkon a nadchli diváky, kteří je odměňovali bouřlivým potleskem. „*Nebylo nám zrovna nejlíp,*“ prozradila mi později jedna ze cvičenek „*České suity*“, nejpočetnější sletové skladby žen. „*Ale ta podpora tribun, nadšení diváků, jejich potlesk a hlasitá podpora nám pomohl schválnost počasí překonat a cvičit jako by se nic nedělo.*“ Ano, seděl jsem mezi diváky a stejně jako ostatní se nestyděl za slzy dojetí nad krásou, která se téměř tři hodiny odvíjela před našima očima na zmáčené ploše stadionu.

Druhý program hromadných tělocvičných vystoupení se uskutečnil v pátek 6. července odpoledne od 14.00 hodin. Cvičenci byli tentokrát „odměněni“ modrou oblohou bez mráčků a pálivými slunečními paprsky. Také druhý program měl veliký divácký ohlas a podporu vyjádřenou srdečným potleskem a hlasitými projevy nadšení.

Po více jak dvou hodinách, kdy druhé programové odpoledne a celý slet byly ukončeny sejmutím státní a sokolské vlajky za důstojného doprovodu husitského chorálu, nebyl jsem sám, kdo

všech cvičenců. Samozřejmě, že nejuvšech těch našich, soboteckých.

Před nástupem na značky sletového stadionu museli i oni odvést ke své poctivé práci. Celý rok, každý týden, se věnovali ve svém volném čase nácvik skladeb. Spolu s tím cvičitelky a solvovaly tzv. „secvičné“, instruktáři a „předváděčky“ skladeb – díl po dílu tak, jak nácviky v jednotlivých jednotách pokračovaly. V květnu – měsíc před odjezdem do Prahy – měly možnost předvést, co se naučily, na krajském sletu v Hradci Králové a poté i v sobotě. To byly další dvě „volné“ soboty.

Je obdivuhodné, že sobotecký Sokol nacvičil pět skladeb: *JONATÁN* (skladbu pro mladší žákyně), *CHLAPÁK III* (skladbu pro dorostence a muže), *ČEKOU SUITU* (skladbu pro ženy a seniorky), *DÁVEJ, BER* (skladbu pro starší žactvo) a *AŤ ŽIJÍ DUCHOVÉ* (skladbu pro rodiče a děti, mladší žactvo) a všichni také předvedli na okresním, krajském i celostátním sletu.

Využívám této příležitosti abych za všechny diváky poděkoval soboteckým sokolům za poctivě odvedenou práci i za vzornou reprezentaci města. V časech, kdy jen málo lidí ochotných udělat něco zadarmo, nelze slovy vyjádřit úctu a obdiv všem – malým i velkým, že celý rok pilně nacvičovali, že děti věnovaly začátek prázdnin pobytu v Praze, že dospělí vzali na slet dovolenou, že si uhradili cvičební úbory a z větší části i ubytování a stravu a že všichni do toho šli dobrovolně, s nadšením a radostí... Radost a potlesk diváků byly jejich jediným odměnou. A tak laskavý čtenář Zpravodaje jistě promine, že se zde o sokolském sletu ještě jednou píše, neboť je to jediná možnost, jak vyslovit všem soboteckým sokolům upřímný dík a uznání.



## TO BYLA ALE BARÁČNICKÁ PRÁZDNINOVÁ JÍZDA..

Za prázdninami jsme udělali definitivní tečku. Dítka školou povinná se vrátila do školních lavic a dospěláci si po dovolených začali plnit své pracovní povinnosti. Vše se vrátilo do zajetých kolejí. Kalendář nám napovídá, že se blíží

botka. Zahrady, kulturní sál Spořitelny, sál Městského divadla, Šolcův statek, Šrámkův dům, zámek Humprecht, kostel, náměstí a další romantická zákoutí, kterých má naštěstí Sobotka dost, poskytly pro budoucí učitele českého jazyka a je-

a jihoafrickými republikami búrský osadníků. Byla to na tehdejší dobu velice krutá a nemilosrdná válka, kterou bychom dnes posuzovali jako válečné zločiny a zločiny proti lidskosti. O válkách a válečných konfliktech a genocidách se hodně mluví i dnes, a jak už to tak bývá, někteří se v debatách přikláníli na stranu Velké Británie, druzí na stranu Búrů, a právě k této skupině patřil i pan Hortlík a všichni hosté to o něm věděly. Za nějaký čas začali štamgasti říkat Jdeme na pivo k Búrovi, přezdívkou se ujmou a za další čas se začalo hospodě říkat *Búrovna*. V dobách budování socialismu se objekt přejmenoval na *Hotel Turista*. I toto období je spojeno s životním osudem našeho člena. Celé své dětství prožil v této budově prožil náš současník ponocný a konšel, soused Baše. Sobotě název *Turista* nikdy nepřijali a na pivo chodilo pořád do Búrovny. Tato historie byla jedna z mnoha vyprávění dr. Karla Samšiňáka, našeho souseda. Na jeho historky, zážitky, ale i vědecké komentáře se nedá zapomenout. Chybí nám jistě člověk i jako velký znalec historie Sobotky, jako skvělý vypravěč, přítel a kamarád. 2. srpna tomu byly čtyři roky, opustil naše baráčnické řady. Naše rytáčka mu v tento den za všechny naše členy zapálila svíčku. Kytičky soused nosíme pravidelně.



Na oslavě 20. let Charity, foto: Helena Žaloudková

podzim, ale za okny probíhá nádherné babí léto, které nás vrací zpátky na prázdniny a dovolené. Krásné teplé počasí nás nutí vzpomínat. Ve své mysli si zas a zas přehráváme zážitky prázdninových dnů. I sobotečtí baráčníci mají za sebou mnoho prázdninových aktivit a rádi se s Vámi o ně podělíme.

Vše vypuklo v prvním červencovém týdnu. Na svátek Cyrila a Metoděje jsme pro návštěvníky zámku Humprecht připravili již naše tradiční a oblíbené krojované odpoledne. Tetičky na přehlídku oblékly národní kroje a sousedé svěřáze. Návštěvníkům jsme nejen kroje předvedli, ale i popsali a představili naši baráčnickou obec. Na závěr jsme si v hodovní síni zámku společně zazpívali píseň *Znám já jeden krásný zámek ne daleko Jičína*, taky jakou jinou, když jsme v Sobotce. Velkou hanbou by bylo nezapomenout na našeho nejvýznamnějšího rodáka Fráňu Šrámků. Prvního července uplynulo 60 let od jeho smrti. Tetičky, v národních krojích a sousedé ve svěřázu, položili kytici na hrob Fráni Šrámků a vzdali hold jeho básnické a spisovatelské tvorbě.

První červencový týden naše

jich lektory zázemí pro přednášky, besedy, divadelní představení, promítání filmů, vystoupení hudebních skupin, výstavy a vernisáže atd. Vše bylo přístupné veřejnosti. Festivalového programu se zúčastnila i řada našich členů. Je to výjimečný týden a vstřebáváme mnoho skvělých zážitků ještě dlouho po skončení festivalu.

Když jsme byli nasyceni po duševní stránce, museli jsme doplnit i stránku fyzickou. V červenci se v našem městě otevřela nově restaurace *Búrovna*. Vznikla díky kompletní opravě původního objektu. Restaurace byla úplně přestavěna. Zajímavý moderní interiér vás okouzlí hned při vstupu, moderně je vybavena i kuchyně. Přejeme novému majiteli, aby se mu dařilo a návštěvníkům, aby chutnalo. My jsme si dali jídlo i pití a byli jsme spokojeni. Restauraci návštěvníkům doporučujeme.

Název restaurace má svoji zajímavou historii. V dobách Rakousko-Uherska vlastnil tuto hospodu rod Hortlíků, mimochodem do tohoto rodu se přivdala i sestra našeho zasloužilého pantatínka souseda Konečného. Z historie víme, že se na konci 19. století ode-

šterak pečovat o své tělo, tak jsme se dozvěděli na besedě s býlím káňem a léčitelem a nejen to, zakouřili jsme si mohli i různé mastičky na bolavé klouby a svaly, vše z přírodních zdrojů žádná chemie. Po léčebných kúrách, namazání mastičkami, olejíčky atd., jsou baráčnickou aktivitu ještě zvýšili.

12. srpna slavila Charita 20 let od svého působení na Sobotecku. Páni klienty Domova pokojného stáří se sílem v Libošovicích i pro veřejnost byl praven slavnostní program. K účasti i oslavě jsme byli přizváni i my, sobotečtí baráčníci. Součástí oslav byla mše v kostele sv. Maří Magdalény v Sobotce, pak následovalo vysvěcení nového praporu Charity biskupem Litoměřické diecéze a jeho vztyčení. A právě k tomuto důležitému a slavnostnímu aktu jsme byli přizváni. Tetičky v národních krojích v čele průvodu, nesly prapor z kostela i prostranství před farou, tam také doš-





sledovaly zdravice hostů, vzpomínalo se i na nelehké začátky, ale hlavně se děkovalo, a to jak vedení Charity, tak i sociálním pracovnícům za službu a péči o nemocné a seniory. Slavnost pokračovala kulturním programem. Spolupráce mezi naší Obcí a Charitou je příkladná. Vzájemně si vypomáháme a společně i vymýšlíme různorodé akce. Je naším přáním, aby to tak fungovalo i v budoucnu.

To je zlaté posvícení jsme si mohli zazpívat 25. srpna na Posvícenském jarmarku v Sobotce. Bohatý kulturní program probíhal jak na náměstí, tak i v parku za Městským úřadem. A jaké by to bylo posvícení bez posvícenských koláčů od soboteckých baráčníků? Určitě ochuzené. To jsme nemohli dopustit, a tak si k našemu stánku mohli návštěvníci i domácí přijít koupit posvícenské koláče. Prodávaly je tam naše tetičky ve svérázu. Ke koláčům každý kupující dostal zdarma úsměv.

Na poslední srpnový víkend naši členové rádi přijali pozvání na besedu se senátorem p. Táborským a s kandidáty do Krajského zastupitelstva Královéhr-



U hrobu Fráni Šrámka, foto: Ludmila Žaloudková

deckého kraje. Odpovědi na naše dotazy ohledně financování dobrovolných spolků i neziskových organizací nám odkryly naše možnosti k získávání finančních prostředků na naši činnost. Dotazy padaly samozřejmě i na rozvoj kraje a jakou mají kandidáti představu na řešení závažných problémů kraje, např. v oblasti zdravotnictví, školství, nezaměstnanosti a opravy silnic v našem městě ve vlastnictví kraje atd. Na činnost Obce nám byl přislíben sponzorský dar, za což jsme byli rádi a určitě ho využijeme.

Na nadcházející podzimní období už připravujeme další akce. Čeká nás podzimní výlet, vítání občánků, beseda o americké přírodě a životě našich krajanů v Americe a mnoho dalšího, a to už je jiné vyprávění.

Potom, co jsme vykonali i zažili ať mi nikdo neříká, že to nebyla parád prázdninová baráčnícká jízda!

Z. Hejnová  
syndička Obce

## ŽIVOTNÍ JUBILEUM LUDMILY BUDAGOVOVÉ

Ruská bohemistka **Ludmila Norajrovna Budagovová, DrSc.**, (1932), poznala město Sobotku, jižní bránu líbezné krajiny Českého ráje, v roce 1975, kdy ji navštívila v doprovodu Dobravy Moldanové z tehdejšího Ústavu pro českou a světovou literaturu Československé akademie věd. Kolegyně přivedla pracovníci tehdejšího Ústavu slavistiky a balkanistiky sovětské Akademie věd v Moskvě na návštěvu k pilné, tvůrčí a šarmantní osobnosti, pokračovatelce místních literárních tradic a hybatelce Šrámkových Sobotek, Marii Hejnové do Šrámkova domu.

Obsáhlý životopisný medailon L. N. Budagovové přináší aktuální číslo akademického časopisu Česká literatura. Pro zajímavost připomeňme alespoň její rodinné zázemí. Tatínek, akademik Norajr Martirosovič Sisakjan (1907–1966), byl expertem v oboru biochemie, spoluzakladatelem kosmické biologie a medicíny. Podílel se i na organizaci vědecké práce v rámci vědecké společnosti a hlavně

LUDMILA BUDAGOVOVÁ

### O LITERAČURĚ A KULTUŘĚ

Texty pro Šrámkovu Sobotku



Festival Šrámkova Sobotka očima bohemistky z Ruské akademie věd. Texty, v nichž se s mezinárodním odstupem zabývá zvláštnostmi festivalu, jeho periodizací, obsahem a významem pro českou kulturu, literaturu a školství, jsou doplněny předmluvou prof. Janušík Janáčekové a ediční poznámkou arctiváře, historika a spolorganizátora festivalu Jana Blika.

Tato nová publikace z edice Knižní mička Českého ráje je k dostání v Městském informačním centru v Sobotce za 150 Kč!

vědecký sekretář Akademie věd SSSR) a na mezinárodní vědecké spolupráci (Mezinárodní kosmická akademie, UNESCO). Maminka Varvara Petrovna Sisakjanová (1910–1990) byla

rochemička, vědecká pracovnice, se v novala rodině. Ludmilin bratr, profesor Josif N. Sisakjan (1938–1995) vystudoval fyziku a matematiku, stal se vynálezce v oboru laserové optiky, zastával funkci ředitele jednoho z ústavů Akademie, svou práci obdržel v roce 1992 státní cenu. Druhý bratr, profesor Alexej N. Sisakjan (1944–2010) také vystudoval fyziku, byl ředitelem Mezinárodního ústavu jaderných výzkumů v Dubně s mnoha tisíci zaměstnanců, akademikem a členem prezidia Ruské akademie věd; napsal i několik sbírek veršů. Ještě za vysoké školy se Ludmila roku 1954, bez nádechu romantiky, totiž tajně, brala za rodičů, provdala za Juliana Aramoviče Budagova (1932), studenta vysoké školy – Moskevského inženýrsko-fyzikálního ústavu, který profesní život zasvětil jadernému výzkumu. Z tohoto důvodu v roce 1954 přestěhovala do Ludmila dvě domácnosti: v Dubně ruském centru mezinárodního jaderného výzkumu, a v Moskvě, kde v moderní budově s krásnou knihovnou sídlí její akadem-



mický ústav. Domácností zní české písničky, které tak ráda zpívá. L. Budagovová se stala matkou syna Alexandra, dcery Miločky a babičkou dvou vnoučat. Dceři, vnučce a vnukovi ukázala krásy Prahy, Českého ráje a Sobotky. Říkala, že manželovi a synovi výlet do Čech dluží. Svůj dluh vůči synovi, který náhle zemřel 25. června 2010, již nesplatí...

V letech 1950–1955 L. N. Budagovová vystudovala na Filologické fakultě moskevské státní Lomonosovovy univerzity slavistiku a bohemistiku a poté absolvovala aspirantské (dnešními slovy doktorské) studium v Ústavu slavistiky a balkanistiky sovětské Akademie věd. Zde nastoupila v roce 1959 do zaměstnání jako mladší vědecká pracovníce, posléze postoupila na pozici starší vědecké pracovníce (v letech 1975–1988), až se v roce 1988 stala vedoucí Oddělení pro slovanské literatury a členkou vědecké rady svého ústavu. Od roku 1993 působí jako vedoucí vědecká pracovníce a dodnes vede Oddělení literárních dějin západních a jižních Slovanů Ústavu slavistiky Ruské akademie věd. V roce 1966 získala ve svém oboru titul kandidátky věd a roku 1995 se stala držitelkou nejvyšší akademické hodnosti, doktorátu filologických věd. Napsala doposud více než 300 vědeckých statí. Nalezneme ji například mezi členy moskevské pobočky Společnosti bratří Čapků. Je upřímně zainteresovanou spolupracovnicí a konzultantkou činnosti Českého kulturního centra při Velvyslanectví České republiky v Moskvě. Horlivě propaguje a popularizuje českou literaturu a kulturu, má zásluhu na šíření znalostí o českém národě a České republice. Mezi českými básníky, spisovateli a literárními vědci měla a má řadu přátel, které si získala nejen společným předmětem zájmu, ale i svou přátelskou povahou, nevšední pozorností, taktem a vtipem, vůbec svými odbornými a lidskými kvalitami.

L. N. Budagovová se zajímala o tvorbu nejznámějšího soboteckého rodáka, básníka, spisovatele a dramatika Fráni Šrámka a velice ji upoutal poetický festival českého jazyka, řeči a literatury Šrámkova Sobotka, který se ve městě pořádá od roku 1957. Přijala nabídku

něj připravila dvanáct odborných přednášek z oblasti české a ruské literatury, česko-ruských literárních a kulturních styků a ruských kulturních reálií (poslední z roku 2010 nemohla z rodinných důvodů



Ludmila Budagovová při přebírání Ceny města Sobotka, foto: Jan Prokopius, červenec 2012

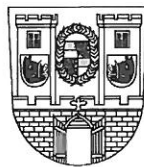
přednést osobně). Zařadila se na čelné místo jeho věrných a vyhledávaných referujících. Již při první přednášce si získala posluchače na svou stranu: neobjevila se očekávaná, ideologicky sveřepá soudružka, ale zjevila se milá, vlídná bohemistka. „Byla to rusky mluvící Arménka, [...] velká přítelkyně naší republiky a české literatury,“ charakterizovala ji ve svém příspěvku do sborníčku ke 40. Šrámkově Sobotce Šárka Štembergová-Kratochvílová (Zázrak nového společenství: Vzpomínky a úvahy, Sobotka 1996); vystihla i její roli před rokem 1989: „Přítomnost sovětského hosta nebyla k zahození kvůli papalášům a přítom Ljusja byla naše.“ Postupně si k festivalu vytvořila blízký vztah, uzavřela přátelství s mnoha jeho účastníky a organizátory a svoji náklonnost přenesla i na město Sobotku a širší Sobotecko. O její oblíbenosti mezi festivalovými hosty svědčí například i to, že v roce 1996 vedle vlastní přednášky uspořádala pro knihovníky a knihovnice, kteří se tehdy Šrámkových Sobotek účastnili v rámci Knihovnického týdne, separátní besedu o stavu ruské kultury.

V roce významného životního jubilea L. N. Budagovové vychází péčí občanského sdružení Šrámkova Sobotka (za spolupráce Archivu F. Šrámka a Městského kulturního střediska) v prestižním nakladatelství Filipa Tomáše Akropolis její kniha nazvaná O literatuře a kultuře (Texty pro Šrámkovou Sobotku). Publikace obsahuje soubor jejích festivalových přednášek a další dvě práce, v nichž se

zvláštnostmi, periodizací, obsahem, organizací a významem pro českou kulturu literaturu a školství. Uvozuje ji pozdrav Sobotce při oslavách 500. výročí udělení městských práv. Následují chronologicky řazené: Slovo o Šrámkovi (Šrámkova tvorba v interpretaci mezikvetské bohemistky); Příspěvek k Vítězslava Nezvala k rozvoji českého básnického jazyka; Vztahy české umělecké avantgardy k sovětskému Rusku; Česká literatura v SSSR; Fráňa Šrámek a Říjnová revoluce; Ohlas díla Jana Amosa Komenského v Rusku; Současnost ruské literatury; Proti proudu kulturní funkce Šrámkovy Sobotky a příčinách jejího trvání; Kulturní situace v současném Rusku; Lit

ratura ruské meziválečné emigrace v Československu; Telefonní rozhovor s Brežněv-Dubček z léta 1968 a jeho následky i pro Šrámkovu Sobotku; Karlovy Hynek Mácha v Rusku (recepce, překlad význam). Dalšími statěmi jsou Bouřlivý život klidného českého maloměsta (Šrámkova Sobotka. Její lidé, historie a současnost); Půlstoleté výročí Šrámkovy Sobotky (dojmy, vzpomínky). Publikaci doplňuje předmluva univerzitní profesorky Jaroslavy Janáčkové, medailon autorky, seznam přednášek, ediční poznámka a jmenný rejstřík. Některé přednášky a další statě byly vydány česky a rusky, některé vycházejí z autorčiných rukopisů. Jako soubor jsou texty na základě ediční přípravy a v autorské redakci vydány v podobě takovéto publikace prvně.

V našem Zpravodaji Šrámkova Sobotky se v běhu času objevily nejen texty některých jejích přednášek, ale i její další pozdravy a články. Stejně tak přináší časopis zprávy o L. Budagovové především, když město jeho příznivky navštíví v době mimo konání festivalu. Pobývala zde například o Vánocích 1995 v prosinci 1997, pak v roce 1998 při cestě z konference na počest 650. výročí založení Karlovy univerzity, kde byla její práce oceněna Medailí Filozofické fakulty, i při své cestě na 12. kongres slavistiky v Krakově. Následně se v roce 1999 účastnila Přípravného výboru Šrámkovy Sobotky a napsala nám Novoroční pozdrav. „Každá návštěva Šrámkovy Sobotky, Sobotky, kulturního střediska“



ství je pro mne vždycky velikou radostí a podporou. Pokládám své přátelské a profesionální styky se Šrámkovou Sobotkou a vším, co k ní patří, za skutečný dar osudu. [...]“ (ZŠS, 2000, č. 1.) Krátce se ve městě objevila v roce 2000 po 2. světovém kongresu literárně vědné bohemistiky v Praze. Pak přijela během studijního pobytu v Ústavu pro českou literaturu AV ČR na konci roku 2002, kdy se rovněž zúčastnila schůze Přípravného výboru a Zpravodaj následně otiskl její odpovědi na několik otázek. V rozhovoru ocenila sepětí festivalu Šrámkova Sobotka s učiteli: „Ten festival odpovídá vašim nejlepším kulturním tradicím, vždyť jste země Jana Amose Komenského.“ (ZŠS, 2003, č. 1.) Obdobně do Sobotky

zajela v roce 2003. Při své jubilejní desáté festivalové přednášce v létě roku 2004 přijala z rukou představitelů obce klíč od pomyslných městských bran. Do města se znovu podívala v prosinci 2004 a 2005 a opět v zimních měsících 2006–2011. Při zahájení 56. ročníku Šrámkovy Sobotky dne 2. července 2012 převzala Ludmila Budagovová z rukou starosty Sobotky „za propagaci města a české kultury“ Cenu města tvořenou diplomem a medailí (viz foto).

Usměvavou, přátelskou, vlídnou bohemistku z Ruska a město v Čechách, strážené zámek Humprechtem, svázalo díky jeho literárně-kulturní tváři, kterou zdobí festival Šrámkova Sobotka, přátelské pouto. Ludmila nejenže ho ráda

navštěvuje, ale v Moskvě už pohost řadu svých soboteckých přátel. Kolik o naší velikosti má svou dobrovolnou konzulku v hlavním městě jednoduše z mocných států světa! Ludmila Budagovová shrnula své zkušenosti a poznatky ze Sobotky do několika textů, cenný odstupem i promyšleností nahlížené věrně mimo jiné jimi festival uvedla do mezinárodní bohemistiky. Věrna sobě, neskrývající v nich ani emoční zaujatost, sympaticky sdělení, že jí město, lidé a festival porostli k srdci. A shodně tomu tak je s českou literaturou a naší zemí vůbec. Vždyť se jí stala po Rusku a Arménii „třetí vlast domovem“.

Jan Bíl

#### Paní profesorko!

K Vaším narozeninám se ke gratulantům připojují mnozí šrámkovci. Posíláme Vám alespoň tyto pozdravy.

#### Helena Ježková:

Člověk v životě sbírá mnohé. Já jsem jako malá sbírala vystřihovací panenky, později fotografie herců a hereček, ješ později krásné knihy a obrázky.

Ale mám jednu sbírku, která nezabírá místo, nekrade čas, není třeba ji uklízet ani třídit; je to totiž „sbírka lidí“. Vracím k ní často a vzpomínám. Jsem vděčna, že v ní mám tolik KRÁSNÝCH LIDÍ, jak by řekl T.G.M.

A jsem velice ráda, že v této své „sbírce“ mám i paní profesorku Budagovovou. Je to totiž dáma nejen vzdělaná, ale i moudrá, laskavá a tolerantní, obětavá, ale i statečná. A co víc! Má ráda český jazyk, literaturu a hlavně – české písničky.

Přeji pevné zdraví, hodně štěstí a těším se, že si společně ještě mnohokrát zazpíváme pod ořechem na Šolcově statku Na shledanou!

#### Aleš Fetters:

Na počest životního jubilea Ludmily N. Budagovové, DrSc. vyšla v létě v Knihovničce Českého ráje sličná knížka *O literatuře a kultuře s podtitulem Texty pro Šrámkovu Sobotku*. Všem, kdo se na vydání knížky podíleli, paní profesorka v létě poděkovala. Nevím, zda jsme za vše, co pro Sobotku a pro nás udělala, čím nás všechny obohatila, dostatečně výrazně poděkovali i my jí. Já jsem vděčen v první řadě za její přátelství, ale také za to, že mě před řádkou let „donutila“ číst opět azbuku. Požádala mne to o recenzi knihy o slovanských autorech, vězněných v nacistických a komunistických vězeních *Dějatelé slavjanské kultury v něvo* i o něvole, kterou iniciovala a na níž se podílela textem o Janu Zahradníčkovi. Recenzi tehdy otiskl jen *Tvar* (v září 2006), da varianty recenze, nabídnuté jiným, skončily v koši. Zasluky L. Budagovové o propagaci české literatury v Rusku asi oceňují nejčastěji a nejvýrazněji my v Sobotce.

Milá paní kolegyně, buďte nám ještě dlouho zdráva, buďte ještě dlouho naší vzácnou příznavkyní.

#### Marie Sekerová a Olga Bičíštová:

Ludmilko, děkujeme Ti za pevné přátelství, za to, že stále rozdáváš ze svých bohatých znalostí české literatury, za Tvou lásku k Sobotce a celé naší zemi.

Přejeme dobré zdraví a tvůrčí elán k napsání dalších krásných knih.

#### Jarka a Ota Petránkovi:





## KRAJANSKÉ HROBY

Dnešním snímkem představujeme hrob velmi neobvyklý. Je běžně označován jako pomník. Vznikl v roce 1935, stojí na Žďánku u Malechovic a je v něm uložena urna s popelem **Jana Bedřicha Nováka**, ředitele Archivu země české a generálního tajemníka České akademie věd a umění.

Byl významnou osobností naší vědy, svědčí o tom i skutečnost, že na odhalení pomníku v neděli 2. června 1935 přišly a přijely davy lidí zblízka i zdaleka. Byli mezi nimi i slavnostní řečníci, prezident České akademie věd a umění, hudební skladatel Josef Bohuslav Foerster a ředitel Archivu země české dr. Bedřich Jenšovský, historici prof. Josef Šusta a dr. Jan Morávek atd.

O Novákově životě a díle jsme psali ve ZŠ již několikrát; připomeňme si ho proto jen stručně. Narodil se 27. listopadu 1872 na zámku Orlík, kde byl jeho otec Jan Bohumil Novák vychovatelem u Schwarzenbergů. Po studiích v Praze a ve

Vídni působil v Archivu země české, od roku 1916 jako jeho ředitel. Zasloužil se mj. o stavbu moderní archivní budovy v Praze-Dejvicích, byl i ředitelem Státního historického ústavu a profesorem Státní archivní školy. Z publikační činnosti uvedme alespoň jeho podíl na vydávání edičních řad *Monumenta Vaticana a Sněmy české, rozsáhlou monografii Rudolf II. a jeho pád* a četné články o Zemském archivu.

Přes rozsáhlou vědeckou a organizační práci nezapomínal na kraj svých předků a celý život jezdil na krásnou rodinnou patrovou chalupu na Žďánek. Zde v klidném prostředí, často v přírodě, promýšlel a psal své práce. Pomáhal také svým venkovským přátelům, třeba při získávání podkladů pro obecní kroniky, jak svědčí např. úvodní pasáže kroniky z Vesce nebo z Rakova.

Jan Bedřich Novák zemřel 29. října 1933 v Praze a „domů“ se vrátil netrvalo po necelých dvou letech. Celou



foto: Alena Pospíšilová

slavnost odhalení Novákova pomníku přiblížil výstižně učitel Václav Frýba v *Věstníku soboteckém* (roč. 45, 1935, 111-112). Popisuje i žulový pomník s plaketou J. B. Nováka od sochaře Josefa Šejnosta a cituje rovněž nápis na pomníku: „V tomto kameni je uložen popel Jana B. Nováka na místě jemu nad jím milém a v zemi české, jejíž dějinám posvětil svůj život.“

K.

## OBOHACENÍ DOKUMENTACE ŠRÁMKOVY SOBOTKY

Pěkný přírůstek věnovala do dokumentace Šrámkovy Sobotky paní Dana Hejduková: Originály tří kusů jejich festivalových památníků vzniklých při působení v jičínském okresním kulturním středku vypovídají o hlavní sobotecké kulturní akci v letech 1978–1988 s výjimkou roku 1984, tedy od 25. do 32. ročníku. Jiným pohledem doplňují doku-

menty vznikající při ideové přípravě a organizační realizaci akce, které až do své smrti pečlivě zakládala Marie Hejnová. Většina textů ze zápisníků byla publikována v jednotlivých ročnících Zpravodaje Šrámkovy Sobotky. Ale v památnících zjistíme i něco z jinde nezaznamenaných informací, například že v roce 1978 ještě navštívila festival partnerská

dvojice recitátorka Julie Charvátová s cestovatelem Jiřím Hanzelkou. Ceny jsou zatím nevyužitě „obrazové zápisy“ výtvarníků. Nový přírůstek je uložen spolu s dalšími patřičnými fondy a sbírkami písemností ve Šrámkově domě.

J. Bíla

## KNIHOVNA

### DO SOBOTECKÉ KNIHOVNIČKY

Tentokrát bychom měli naši stálé rubrice dát podtitulek (*a nejdříve na psací stůl*). Chceme vás totiž upozornit ne na knihu, ale na kalendář **Český ráj – střípky z historie**, který na rok 2013 sestavil opět **Karel Čermák** a který vydalo jilemnické nakladatelství Luboše Erbana

kalendáře chválíme. Kromě krátkého úvodu a nezbytných kalendářových údajů tu najdeme na každé týdenní stránce reprodukci zajímavé staré pohlednice z oblasti Českého ráje, doprovázené stručným textem o obci nebo příběhem či události s ní související. Kromě Kosti

Sobotecka zařazeny pohlednice Hřmer na, Libošovic, Markvartic, Mladějov Oseka, Příchvoje, Samšiny a Sobotky.

A proč zařazujeme kalendář v rubrice *Do sobotecké knihovničky*? Pro tože známe již několik našich čtenářů, kteří si tyto kalendáře pro jejich obsa-



regionální publikace o Sobotce ukládají. Nejste náhodou také mezi nimi?

V těchto dnech vyšla i kniha **Martiny Bittnerové *Utajené životy slavných Čechů*** (nakladatelství Brána 2012, 176 s., ISBN 978-80-7243-590-6). Autorka se v duchu současných trendů věnuje pátrání po povětšinou tajných milostných kapitolách života několika

známých českých osobností. Zařadila mezi ně i Josefa Ladislava Turnovského, i když z něho udělala vyučeného knihkupce. Věnovala mu celou jednu kapitolu své knihy a zaměřila se na jeho manželství s matkou dětí Josefa Kajetána Tyla Annou Forchheimovou-Rajskou. Využila archivních pramenů i dostupné literatury, třebaže jen výběrově (u Turnovského

chybí jeho Paměti starého vlastene a řada knih o jeho osudech, např. dí Františka Hampla).

Knížka je psána stylem, který těžko zařazuje. Snad nevhodněji by mo být označen jako prostořeký. – Snad lidé počtou a alespoň si připomenou známé osobnosti naší minulosti.

K. L.

## CO PŘINÁŠÍ TŘETÍ LETOŠNÍ ČÍSLO ČASOPISU OD JEŠTĚDA K TROSKÁM

Opět se zde prezentují dvě obce regionu, obě nedaleko Sobotky – Boseň (u Mnichova Hradiště) a Lužany (kousek za Jičínem). První z nich zpracovala ředitelka muzea Mgr. Jana Dumková spolu s Bc. Filipem Krásným, Lužany jsou z pera kronikáře Josefa Kracíka.

O Mnichově Hradišti jakožto centru západní části Českého ráje zaslíbeně píše tamní mladá rodačka, doktorandka Mgr. Lenka Procházková. A aby toho z této oblasti nebylo málo, přináší časopis i literární recenzi Josefa Jindry na novou knížku libozvučných veršů lhotického básníka Josefa Brože *Krajinou Českého ráje*. Knížka by již měla být v prodeji i v Sobotce a také v místní knihovně.

Karel Jirásko – specialista v železniční dopravě – se ve velice zajímavém a fundovaném článku zabývá organizací dopravy více než statisíce cvičenců a návštěvníků na minulé a hlavně dávné Všesokolské slety. Čtenář dále najde články k osmdesátým narozeninám předního českého historika, univerzitního profesora Roberta Kvačka z Jičína, který teď také v Jičíně bydlí (autoři JUDr. Jaroslav Veselý a redakce). Do tohoto čísla opět přispěl známý biolog a ornitolog RNDr. Zdeněk Mrkáček s článkem *Poštolka hnízdí také v Turnově*. Mgr. Jana Dumková se zamýšlí nad všedním dnem naší prababičky, Otakar Grund pokračuje v seriálu o pěveckém souboru *Musica*

*Fortuna* a doktor Jenšovský přináší vzpomínkové vyprávění *Můj táta historik*. Přečíst si můžete také texty o němých svědcích času, o nálezu Husova rouču v muzeu v Karlsruhe, dopisy čtenáři a další. Články, u nichž bylo nutno krát obsah, se najdou na [www.ospamet.cz](http://www.ospamet.cz).

Časopis hledá dobré, znalé i dusud nezkušené adepty ze Sobotky práci v redakční radě. Zájemci jsou vítáni na adrese [josef.jindra@email.cz](mailto:josef.jindra@email.cz) nebo osobně.

Josef Jindra

## ŠKOLNÍ STRÍPKY

### NORSKÉ ŠKOLKY

Po více než šesti letech strávených v Norsku jsme se s rodinou vrátili zpět do rodného města, do Sobotky. Delší pobyt v zahraničí umožňuje získat nový pohled na život v Česku a je po všech stránkách obohacující. První měsíce po návratu nás Sobotka uvítala příjemnou prázdninovou atmosférou. S nastalým babím létem a poprázdninovými povinnostmi přichází i období zvykání si na novou českou realitu pro naše dva v Norsku narozené syny. Zdejší mateřská školka našeho čtyřletého syna velmi baví a chodí do ní rád. A to i přesto, že se prostředí v našich školkách poměrně odlišuje od toho norského. V následujících odstavcích je pro zájemce popis toho, jak to v takové

Předškolní zařízení v Norsku se od českých liší v mnoha ohledech. Především je v Norsku běžné, že děti do školky začínají chodit již v jednom roce. Z českého pohledu standardní tříleté rodičovské dovolené to zní nepochopitelně, ale v norské společnosti je to takto nastavené a dvouleté dítě, které ještě do školky nechodí, budí pozornost. Zásadní rozdíl mezi českou a norskou školkou je v počtu personálu. V oddělení dětí od 1 do 3 let je jen sedm až devět dětí, o které se starají tři dospělí. V oddělení starších dětí, je jich již více, a to mezi čtrnácti a osmnácti, asistenti jsou stále tři. Vždy alespoň jeden z asistentů musí mít odpovídající pedagogické vzdělání.

Norské školky nemají jídelnu a teplé jídlo se tam tedy nepodává. V 11:00-11:30 dostanou děti od školky svačinu, což je chleba nebo sucha s máslem, paštikou a kaviárovou pastou. K tomu se podává mléko a nakrájená zelenina. Jídlo připravují sami asistenti a často si pečou i vlastní chléb. Odpolední svačinu si děti nosí z domova. Sladkosti nejsou dovoleny, pouze když má někdo narozeniny, je zvykem přinést s sebou nějaký zákusek. To se pak na školku vyvěsí norská vlajka a oslavenec dostane korur a někdy i hobla. Jednou týdně se ve školce podává teplé jídlo, které připravují op sami asistenti, přičemž v nakupování srovin a přípravě oběda jim pomáhají sta



pouze večerní celkový úklid vykonávají dojednané firmy. Jako kompenzaci za jedno teplé jídlo týdně si další den děti musí přinést svačinu na ráno i odpoledne. Celé to souvisí s norskou kulturou stravování. Teplé jídlo se jí jednou denně společně s rodinou. Tedy v podvečer, kdy se všichni sejdou doma. Vaří střídavě ženy i muži. Děti i dospělí si nosí do škol, škol a do práce svačinu (matpakke) z domova. Někteří cizinci si z Norů dělají legraci, že jejich národní jídlo je „matpakke“, tedy chleba se sýrem a salámem. V některých firmách se ale zřizují kantýny, které kromě studených obložených sendvičů vaří i teplé jídlo a objevují se i hlasy, že by si bohaté Norsko mělo dovolit uvařit dětem každý den něco teplého. S tím nelze než souhlasit. V novinách byla zmínka o zřejmě dobře situovaném tatínkovi, který celé třídy svého syna platí teplé obědy dodávané externí firmou.

Školky jsou většinou otevřené od 7:30 do 17 hodin. Náš syn býval ve školce okolo 8 hodiny jeden z prvních. Dále

v Norsku fungují ještě tzv. dětské parky, kam chodí děti jen na 4 hodiny denně a kde si pouze venku hrají pod dohledem jednoho dospělého. Pokud ovšem venkovní teplota neklesne pod  $-11^{\circ}\text{C}$ , to je pak venkovní školka zavřená. Když prší, dětem se navleče vlněné prádlo, nepromokavé oblečky a rukavice se případně oblepí izolepou. Dítě je pak zcela uzpůsobeno k tomu dupat a cachtat se v kalužích dle libosti. Jednou týdně se jde na výlet, většinou po blízkém okolí. Děti tráví hodně času venku. Pokud neprší, mají i svačiny venku. Základem je mít dobré nepromokavé oblečení, které dostává opravdu zabrat. Při vyzvedávání potomků musí nejprve rodiče rozpoznat pod vrstvou bláta, které dítě je jejich, a pak ho opatrně vysvléci ze zmáčených overalů a gumáků, které se po příchodu domů pověsí v předsíňce a jde se vařit večeře.

Pokud děti potřebují po obědě spát, musí mít svůj kočárek. Větší děti tedy již ve školkách nespí. Pokud je velká zima, tzn. že je dost pod nulou, tak se kočárky zavezou dovnitř školky, jinak se spí venku. Některé školky mají i místnost na spaní a peřinky, ale jsou to spíše výjimky. Na venkově se vyskytují i lesní školky, kde se vaří na ohni a děti spí na sobích kůžích pod širým nebem, kam jim ve větším mrazu dají nahřívací láhev.

Dalším specifikem je vysoký podíl mužských asistentů. Většinou jeden ze tří asistentů bývá muž, ale jsou i školky, kde muži tvoří více jak polovinu personálu. Jednou jsem viděla skupinu deseti dětí s třemi učiteli, jak šli se sekyrkou a kytařkou do lesa. O tom, co děti celý den dělaly, se dozví rodiče z deníku, který vedou asistenti a který je vystaven v šatně. Psané slovo je někdy doplněno elektronickým prohlížečem fotek. Kromě toho dostanou rodiče každý týden email od vedoucího oddělení o tom, co se ve školce

dělo a další výzvy, třeba, že je nutno dávat dětem větší svačinu nebo přibírat krém na opalování. Na jaře jsou rodiče v rámci norských dobrovolnických prací zvaní na podvečerní brigádu do školky. Uklízí se zahrada, stříhají keře, natírají prolézačky, myjí okna, demontuje nepotřebný nábytek a zničené prolézačky.

Někdy do roka stráví rodič s dětmi ve školce delší dobu než jen částečně k odevzdání a vyzvednutí. Standardem bývá společná předvánoční snídánka ranní průvod na svátek sv. Lucie, velikonoční snídaně, odpolední společná káva, kdy rodiče napečou koláče a děti jim pak s kávou prodávají. Školka má pár kraslic navíc a děti legraci. Poslední společnou akcí ve školním roce je oslava norského státního svátku 17. května. Předškolní děti nechodí ještě ve velkých průvodech městem, ale slaví to den předem, kdy jdou s norskými vlajkami a s rodiči dopoledne průvodem okolo školky v jejím areálu potom hrají hry a dostanou párek a zmrzlinu.

Na závěr několik faktů a čísel. Norská vláda přislíbila, že každé dítě na konci roku bude mít nárok na školku, a tak v minulých letech nastal jejich boom. Školky jsou státní, privátní, firemní či univerzitní. Placená rodičovská dovolená je v Norsku buď po dobu jednoho roku, kdy se pobírá 80 % předchozího platu, nebo osmiměsíční, kdy se dostává plat celý. Na rodičovskou dovolenou chodí i otcové a povinná kvóta pro otce se bude do budoucna rozšiřovat z 10 týdnů na 12. Kdy si tuto dobu otcové nevyberou, mateřská propadá, matka na ni nárok nemá. Školka se platí a státní stojí okolo 2800 NOK měsíčně, což odpovídá 2500 CZK při srovnání průměrné mzdy v obou zemích.

Kateřina Staško

## OSMÝ DIV SVĚTA

Když v roce 1974 čínští rolníci ve vesnici Ši-an narazili při hloubení studny na fragmenty keramických figur v životní velikosti, nikdo z nich nemohl tušit, že během následujících let vydá země na osm tisíc zkamenělých vojáků. Dnes už víme, že se jedná o armádu bojovníků císaře Čchin Š'-chuang-ti, který sjednotil Čínu. Světlo světa posléze spatřil jeden z nekorunovaných divů světa - legendární terakotová armáda. Její repliky mají zájemci možnost spatřit v průběhu září

zatím nejdokonalejší repliky vznikly ve stejné čínské provincii, odkud jsou původní sochy, odborníci použili při výrobě tradiční postupy i stejnou terakotu. My jsme se zde mohli seznámit se čtrnácti kopiemi soch čínských bojovníků. I tak nebylo snadné sochy nainstalovat, protože každá váží okolo čtyřiceti kilogramů, kůň dokonce šest set kilogramů! Každá socha je doplněna o popisek, na kterém jsou uvedeny všechny důležité informace. Pro žáky

který slouží k lepšímu prostudování tohoto výjimečného díla.

Náš program pokračoval v parku. Na čtyřech podlažích se stovka exponátů jsme si mohli například vyzkoušet moderování zpráv o počasí projít si zrcadlovým labyrintem, postát v potápěčím se Titanicu, vyzkoušet pohodlí fakírova lože a mnoho dalšího.





## ZPRÁVIČKY Z NAŠÍ ŠKOLIČKY

3. září 2012 se v Mateřské škole v Sobotce sešlo ve čtyřech třídách 100 dětí. Do 1. třídy, třídy **Včeliček**, chodí ti nejstarší (pětiletí a šestiletí předškoláci), ve 2. třídě u **Krtečků** se zase sešli převážně ti nejmladší. 3. třída **Broučci** je smíšená (pro děti tříleté až šestileté) a do 4. třídy **Sluníček** chodí kluci a holčičky od tří do pěti let.



autorky *Kristýnka Machová*  
a *Tereška Karbanová*

14. září 2012 děti v rámci festivalu *Jičín – město pohádky* navštívily

pohádkové Pimprlatérium. Třída „Včeliček“ si zahrála a zasoutěžila s „Pastelkou“ a pohádkovými bytostmi v zámeckém parku. Odměněny byly přívěskem a časopisem. Projely se i vláčkem a pozdravily se s kamarády z 2. Mateřské školy v Jičíně. V samotném pohádkovém městě je zaujala spousta stánků s hračkami, maňásky, knížkami či dobrotami. Na Žižkově náměstí si mohly děti zatancovat společně s ostatními školáky. Návštěvu města zakončily prohlídkou Rumcajsovy ševcovny, kde mimo jiné poznávaly bylinky, které pěstovala Manka. Na památku si odnesly omalovánku Rumcajse, Manky a Cipíška.

V pondělí 1. října 2012 se děti ve školce fotografovaly. Za dalších čtrnáct dní, tedy v pondělí 15. října, byla pro děti v Solnici potom připravena pohádka *Kluk z plakátu*.

*Kolektiv učitelek MŠ Sobotka*



## OHLÉDNUTÍ ZA VÝSTAVOU



*Výstava Sobotcečtí žáci tvoří v Galerii Karla Samšiňáka*

Výstava výtvarných prací žáků naší základní školy se jmenovala *Sobotcečtí žáci tvoří* a její vernisáž se konala 9. června.

Miroslava Klosová, učitelka výtvarné výchovy, se rozhodla představit

práce svých žáků veřejnosti. Chtěla touto výstavou, kterou instalovala v Galerii Karla Samšiňáka, ukázat práce vycházející z různých výtvarných projektů zachycujících jak realitu, tak emotivní stránku života. Tuto v pořadí již druhou vý-

stavou ukázala, že děti jsou schopné v tvořit malá výtvarná díla hodná obdivu.

Návštěvníci výstavy mohli zhlédnout práce vytvořené různými v tvárnými technikami: kresby, malby, prostorové práce vytvořené z keramiky, textilních materiálů a papíru. Jednotlivé techniky se vzájemně doplňovaly a propojovaly, a tak uspořádání výtvarných počinů kompozičně tvořilo velice příjemný celek, který citlivě zapadal do atmosféry Šolcova statku.

Za vytvořením takové výstavy skrývá obrovský kus práce v hodinách výtvarné výchovy. Protože je paní učitelka Mirka Klosová mou dlouholetou kolegyní, její práci dobře znám, vážím si a cením si toho, jak předává dětem svou zkušenost a snaží se je vést k tomu, a kolem sebe vnímaly věci krásné, a dokázaly takové věci samy vytvořit, a rozeznaly umění od kýče. A věřte, v době, kdy jsme kýčovitými výtvarnými obklopeni téměř na každém kroku, není vůbec jednoduché!



## PŘEVEZMĚTE TEREZÍNSKOU ŠTAFETU

O loňských prázdninách jsem v rámci programu Letní školy v Želivi měla možnost poznat chlapce z Přírodní školy v Praze (soukromého víceletého gymnázia), kterou založil a vede pan ředitel Mgr. František Tichý. Jejich vypravování o připravovaném terezínském

Děvčata se zúčastnila druhého kola v období od 1. listopadu 2011 do 6. ledna 2012, jehož podmínkou bylo vytvořit pracovní tým. Ten musel prostudovat vybraná čísla a články z časopisu *Vedem*, vydávaného chlapci v Terezíně v letech 1942 – 1944, a na základě toho

program na Novém židovském hřbitově kde jednotlivé týmy plnily zajímavé úkoly.

Samotný závěr našeho setkání byl pro nás velkým zážitkem a obrovskou radostí, neboť odborná porota vybrala náš časopis jako nejzdařilejší. Naše dívky dosáhly nejvyššího ocenění v následujících kategoriích: za literární hodnotu, výtvarnou stránku, morální přínos a nejnápaditější časopis. Diplomů a knižních dárek děvčatům předávali organizátoři soutěže a samotní pamětníci. Členkou poroty byla i spisovatelka Marie R. Křížková, která všem týmům napsala osobní dopis. Program zakončila projekce filmu Alfreda Radoka *Daleká cesta*.

Partnery celého projektu byly Terezínská iniciativa, Židovské muzeum v Praze a kino Aero. Záštitu nad soutěží převzali pamětník terezínského dětského časopisu *Vedem* Jiří Brady, který nyní žije v Kanadě, a paní Chava Pressburge sestra šéfredaktora *Vedem* Petra Ginze.

Celý projekt složený ze tří soutěžních kol byl velmi dobře zorganizovaný díky obětavé práci a nadšení žáků a učitelů Přírodní školy Praha. Zaslouží si naše velké poděkování.

Všechny soutěžní časopisy budou na konci roku 2012 vystaveny v Židovském muzeu v Praze a následně i v Brně. Je to pro nás velká čest a zároveň ta největší odměna. Podstatnější a nejdůležitější však je, že jsme alespoň na chvíli „oživili děti“, které se koncem války nedožily, a uvědomili si to štěstí, že můžeme žít v míru se svými blízkými.

Mgr. Jana Knapová



projektu mě natolik oslovilo, že jsem s ním seznámila žáky letošního devátého ročníku. Měla jsem velkou radost, když se sedm statečných děvčat z 9. B přihlásilo do soutěže **Převzmete terezínskou štafetu**, jež byla vyhlášena u příležitosti smutného 70. výročí prvního pracovního AK transportu do Terezína.

Cílem soutěže byla myšlenka, aby se co nejvíce mladých lidí dozvědělo o životě a tvorbě jejich vrstevníků v terezínském ghettu, aby se jejich poselství přenesla současným generacím a aby se podpořilo kamarádství a přátelství mezi lidmi.

vyplnit pracovní listy. Druhým úkolem tohoto kola bylo vytvořit vlastní časopis s podtitulem *Vedem dnes*, který by zachoval základní rubriky původního časopisu, ale odrážel dnešní život mladých lidí. Do druhého kola soutěže se zapojilo celkem 23 týmů a téměř 80 mladých lidí ze základních škol a gymnázií z celé republiky. Jejich časopisy posuzovali terezínští pamětníci, kteří měli obrovskou radost nejen z jednotlivých prací, ale hlavně ze zájmu dětí.

Vyhlášení se konalo 20. června 2012 v Praze v prostorách kina Aero, předcházel mu však ještě bohatý

## NAVŠTÍVILI JSME ZLÍN FILM FESTIVAL

**Ve dnech 31. května až 1. června 2012 jsme vyrazili se skupinkou žáků 6. - 8. ročníku na Mezinárodní filmový festival pro děti a mládež do Zlína.**

**ČTVRTEK – 31. 5. 2012**

Po pětihodinové cestě autobusem přijíždíme do Zlína, který už několikátým dnem žije probíhajícím Mezi-

mládež. Průvodkyní celou exkurzí nám je paní Jana Černá, která nás přivádí ke Kongresovému centru, středobodu takřka veškerého dění. Od organizátorů festivalu dostáváme průkazky a příruční tašky s drobnými reklamními předměty. Tašky se navíc stávají dobrým identifikačním znakem pro naši skupinu, a tak se všichni v davu lépe orientují. Před vstupem do Kongresového centra je natažen

žeme cítit jako filmové hvězdy. Po několika společných fotografiích se vydáváme na vycházku po městě. Nejprve se zastavujeme u Velkého kina, před jeho vstupem jsou v chodníku zasazené mramorové hvězdy se jmény známých herců, kteří se proslavili již v dětských filmových rolích. Čerstvě se blyští hvězdy Jana Krause a Zuzany Bydžovské, které byly odhaleny před několika dny. Poki-



Tomáše Bati ke zlínskému mrakodrapu – 21. správním budově obuvnické firmy Baťa. Věřili byste, že zlínský mrakodrap byl ve své době druhou nejvyšší budovou v Evropě? Asi ne. Stoupáme výtahem do 16. patra a z místních teras se nám nabízí překrásný pohled na celý Zlín. Až tady můžeme spatřit rozsáhlé Baťovy závody a architektonicky sladěné rodinné domky a vily. Naše vycházka po městě však nekončí a pozvolna přecházíme do centra města na místní náměstí, kde právě probíhá kulturní odpoledne. Zdržíme se tu asi hodinku a poté odjíždíme trolejbusem do zábavního parku Galaxie, kde budeme přespávat. Prozatím se tu však koná akce pro děti, a tak se i ty naše mohou na chvíli přidat. Je tu ohromná místnost plná prolézaček, trampolín a nafukovacích atrakcí. Děti mohou soutěžit v různých doprovodných hrách, projet se na koloběžkách nebo si nechat namalovat různé ornamenty a obrázky na obličej. Toho u nás využívají pouze dívky. Po zhruba hodině dovádění vyrazíme ještě jednou zpět do centra města. V plánu máme totiž návštěvu biografu. Promítat se bude čínský filmový snímek s názvem *Jídlo pro učitele*. Děj se odehrává v horské vesnici Tiaoshi, kde je zvykem, že se rodiny střídají v přípravě jídla pro učitele, čímž mu prokazují svou úctu. Do vesnice přijíždí nový mladý učitel a s ním i kuchař, který mu má z nařízení vlády vařit. To vyvolá ve vesnici mezi místními šok a nelibost. Studenti tak přemýšlí, jak dostat kuchaře z vesnice pryč... Po



zhlédnutí filmu se vracíme zpět do Galaxie. Čeká nás večer, po ní ještě trochu dovádění na atrakcích, které se stanou i místem, kde si rozbalíme své spacáky a uložíme se ke spánku. Dobrodružná a skoro probdělá noc pomalu začíná...

#### PÁTEK – 1. 6. 2012

Probouzíme se do zataženého dne, celou noc prudce pršelo, s obavou vzhlížíme k obloze. Mraky se však začínají pozvolna protrhávat, což nám dává na-

ději, že se počasí přeci jen umoudří. I snídani si balíme své věci a odjíždíme do centra. V Kongresovém centru nás čeká prohlídka výstavy fotografií Jiřího Mála s názvem *Země svatého Patrika*, prohlídka koncertní sál a terasu. Poté odcházíme na náměstí, kde se chystá zábavný program pro děti. Ne všichni tuto možnost využívají, někteří odchází i do blízkého obchodního centra, kde mají možnost skládat LEGO. Já své chvíli volnosti naplňuji návštěvou Mězea jihovýchodní Moravy, kde je k vidění výstava *Bydlení v Baťovském Zlíně*. Po hodině a půl se opět shromažďujeme a čeká nás vrchol dne – návštěva ZC v Lešné, která patří vůbec k nejjobbenějším českým zoologickým zahradám. A my hned zjišťujeme proč. Procházíme totiž rozsáhlým parkem a zvířata máme takřka nadosah, kolem je minimum kleveš je zasazeno do přírody. Zahradu navíc rozdělena podle kontinentů, což je velmi originální. Během chvilky tak přestoupíme Ameriku, Austrálii, Asii i Afriku. Vidět můžeme i velmi atraktivní zvířata jako například slony, žirafy, nosorožce, zebry, lachtany, lvy, tygry, opice, mravenečnický, tučňáky, papoušky a řadu dalších. Fotoaparáty jsou v plné manenci a odnášíme si nádherné snímky, které obohatí nejedno album. Chýlí se však i konec naší dvoudenní exkurze, která nám přinesla mnoho krásných zážitků.

Radek Štěrba

## CESTA ZA POHÁDKOU

V pátek 14. září se vydali žáci 1. – 4. tříd do Jičína. Festivalu *Jičín - město pohádky* se naše škola pravidelně účastní již řadu let.

Prvněáci zhlédli na nádvoří zámku *Čertovské pohádky*, kde účinkovali i bývalí žáci naší školy. Na Rynečku pak sledovali pohádku *O zlaté rybce* a též se zapojili do tvůrčích dílniček. Žáci druhých tříd navštívili mimo jiné jičínské Srdíčko,

kde na ně čekalo loutkové představení *Kašpárek a drak*.

Třetíáci putovali tvůrčími dílnami. Nejvíce je zaujalo tesání do pískovce, které si snad všichni s velkým elánem vyzkoušeli. V zámeckém parku pak absolvovali přírodovědný kvíz, soutěžili, kreslili, tvořili. Nezapomněli koupit i drobné dárečky pro své nejbližší.

Čtvrtáci nejprve zhlédli *Čertovské pohádky*, pak navštívili některé tvůrčí dílny. Potom se vydali na *Matějково cvičišti*, kde se zúčastnili her s dopravní tématikou, orientačního běhu a dalších drobných her.

Všichni se vraceli do Sobotky spokojeni, plni pohádkové atmosféry, zážitků i dojmů.

Alena Slavíková

## ZÁBAVNÝ VÝCHOVNÝ KONCERT

22. června se v Městském divadle v Sobotce konal *Zábavný výchovný koncert Marka Šolmese Srazila*. Pozvali jsme žáky základních škol a chtěli jim zpříjemnit konec

své písničky, při kterých se děti skvěle bavily, protože je už znaly z jeho CD. Formou hry Marek velice zdařile zapojil děti do programu. Naučil je například, z čeho je

ci. Sobotské děti ho už důvěrně znají jako autora dvoudílné knížky *Pohádky a postýlky*, které jim v naší knihovně představení při autorském čtení. Při této příležitosti jsou





knížky z celostátního projektu Už jsem čtenář, do něhož jsme se také přihlásili.

Mé velké poděkování patří panu učiteli Badovi za ozvučení celého koncertu.

Děti si koncert užily a to je nejdůležitější. Zmiňované knížky a CD si můžete v knihovně vypůjčit, popřípadě i zakoupit. První díl *Pohádek do postýlky* stojí 140,-

Kč, díl druhý 160,- Kč a CD 100,- Kč. Dětem uděláte určitě radost.

*Pavlna Havlová*

## SOBOTKA MÁ MISTRA REPUBLIKY! DVACETILETÝ VÍTEK JANOUŠEK SE STAL VÍTEZEM ZÁVODU SUPERMOTO V SOSNOVÉ

*O sportovních úspěších Víta Janouška jsme už ve Zpravodaji v minulosti několikrát psali. Jízdní kolo vyměnil za motorku už v patnácti. Nejezdil si jen tak pro radost, jako jiní kluci v tomto věku. Vyzkoušel jak silnici, tak terén. Zúčastnil se mnoha závodů – domácích i mezinárodních. Získával potřebné zkušenosti a tvrdý trénink začal být v průběhu času korunován pozoruhodnými úspěchy. Vlastně pokaždé stál „na bedně“.*

Postavil se na ni znovu v neděli 30. září 2012 a hned na místo nejvyšší.

Stal se **mistrem České republiky v mezinárodním závodě Supermoto**. Je to seriál šesti závodů, z nichž se postupně načítají body. Závodí se na 15 000 metrů. Osmdesát procent tratě vede po asfaltu, zbylých dvacet v terénu. Jezdí se na upraveném motokrosovém stroji. Ve finálové jízdě byl mezi Vítkem a druhým, nejvážnějším soupeřem, jen minimální bodový rozdíl. Vítek nezaváhal a poctivý trénink a předchozí úspěšné výsledky proměnil ve vítězství.

Vítkova „stáj“ je domácí – je to jeho rodina. Bez její podpory by těžko

mohl dělat sport, který samozřejmě ně stojí. Nejde jenom o peníze. Tréninků prakticky věnuje všechny svůj volný čas a je potřeba zdůraznit, že zdaleka nej o zábavu, ale tvrdou dřinu. Vítek tou cestou děkuje i soboteckému sponzoru firmě Suchánek – spojovací materiály.

**Za všechny čtenáře Zpravodaje ale jistě i za všechny „sobotáky“ odkujeme Vítkovi za vzornou reprezentaci blahopřejeme k prvnímu místu a titulu Mistra republiky!**

*Do dalšího trénování i závodů přejeme Vítkovi Janouškovi mnoho vytrvalosti, pevné vůle a věříme, že všechno bude opět v budoucnu záročí „vavřínovými věnci“, medailami a rado z úspěchu. V každém případě můžeme tímto všem Vítkovým vrstevníkům i „netiletým“ předložit návod, že účelné a u tečné vyplnění volného času zajímavý opravdu chlapáckým sportem, je mnohem smysluplnější, než prázdné „plácání“ v nudě a nicnedělání...*

*Miroslav Jalovec*



## SPOLEČENSKÁ OZNÁMENÍ

### JUBILEA

První zářijovou jubilantkou je paní **Emilie Folprechtová**, která 12. 9. oslavila 91 let. Pochází ze Sběře u Nového Bydžova. Chodila zde do rodinné školy, po jejímž ukončení školy hlídala děti v rodině v Jičíně. Paní Folprechtová prošla mnoha pracovními místy. Dále pracovala na Prachově jako kuchařka, odkud odešla dělat správčovou Dětského

nula do Mnichova Hradiště na odbor péče o dítě. V dalších letech pracovala v Hamiru pod Humprechtem či jako švadlena v Rozvoji u Lažanů. Ráda na ta léta vzpomíná. Nyní jí trochu zlobí sluch. Má dceru, která k mamince pravidelně dochází a stará se o ni. Babičku navštěvují i vnoučata a pravnoučata. Dělal jí radost, vždy se na ně těší. Paní Folprechtové

15. září 2012 se dožila 85 let paní **Marie Valkounová**. Narodila se v obci Lično u Libáně, do školy chodila do Dětenic. Provdala se do Sobotky, kde s manželem postavili dům. Má dvě dcerky – jedna bydlí v Sobotce, druhá v Dolní Bousově. Paní Valkounová má čtyři vnoučata a dvě pravnoučata. Mnoho let pracovala jako prodavačka v lednotě i



Samšíně a na Rovni. V Sobotce prodávala v cukrárně a ve stánku s květinami, ovocem a zeleninou. Paní Valkounová je stále velmi čilá, potkáváme ji ve městě skoro denně. Doma má na starosti ještě králíky a slepice, často si dojde na nákup, uklidí, uvaří a ráda luští křížovky. Přejeme jí hodně zdraví a spokojenosti a radost z celé rodiny.

Poslední oslavenkyní je paní **Marie Grospičová**. Skromná, drobná a usměvavá paní oslavila 25. 9. 2012 krásné 91. narozeniny. Nyní bydlí v Domě pokojného stáří v Libošovicích, kde je spokojená. Obědvá v jídelně, kam se může i v případě potřeby svést výtahem. Z okna vidí na kostel, kam v neděli chodí s ostatními babičkami na mši svatou. Celý

život pracovala ve Škodovce, moc rá na tu dobu vzpomíná. Její dcera k m mince pravidelně dojíždí. Paní Grospičové přejeme zdravíčko, spokojenost a stále úsměv na tváři.

*Všem oslavencům přejeme zdraví a spokojenost v jejich rodinách*  
Hana Rulco

## SVATBY

**11. 8. 2012**

**zámek Humprecht**

François Roger Marie Perrotin, Francie  
Lucie Vedralová, Tanvald

**18. 8. 2012**

**park Sobotka**

Radim Kučera, Hradec Králové  
Olga Novotná, Černovice

**22. 8. 2012**

**obřadní síň**

Jan Hrdlička, Mladá Boleslav  
Marie Kynychová, Mladá Boleslav

**1. 9. 2012**

**zámek Humprecht**

Petr Kudělka, Radostná pod Kozákovem  
Renata Štěpánková, Jičín

**1. 9. 2012**

**hrad Kost**

Miroslav Chvátal, Bžany  
Tereza Mikovcová, Praha

**7. 9. 2012**

**zámek Humprecht**

Aleš Krejčík, Liberec  
Eva Keyřová, Liberec

**14. 9. 2012**

**obřadní síň**

Jiří Černý, Nosálov  
Lenka Ortová, Srbsko

**14. 9. 2012**

**zámek Humprecht**

Martin Klapač, Mladá Boleslav  
Markéta Klosová, Mladá Boleslav

**15. 9. 2012**

**hrad Kost**

Jiří Suchánek, Sobotka  
Linda Fenclová, Praha

**22. 9. 2012**

**hrad Kost**

Miloš Jiroušek, Žďár  
Petra Jindrová, Lomnice nad Popelkou

**22. 9. 2012**

**zámek Humprecht**

Miloš Řeháček, Mladá Boleslav  
Kateřina Pavlíčková, Jivina

**22. 9. 2012**

**zámek Humprecht**

Tomáš Vávra, Liberec  
Veronika Krajčovičová, Liberec

## PODĚKOVÁNÍ

Dovolujeme si touto cestou poděkovat manželům Kašparovým za celoroční udržování busty Fráni Šrámka a jejího okolí v ulici Na Benešově.

*Děkují všichni příznivci našeho významného rodáka.*



## BLAHOPŘÁNÍ

Snad se na nás spisovatelka Marie Šedivá nebude zlobit, když prozradíme, že 19. října má 70. narozeniny. Konečně – prozradily to na ni i některé slovníky. Stejně jako její sestra – dvojče Jana Knitlová začínala zpívat v pražském Semaforu a psát pro rozhlas a televizi, hlavně pro děti. Po provdání za historika Jaroslava Šedivého, posléze pronásledovaného normalizačním režimem, prožila i ona mnohé ústrky, ale po roce 1989 i příjemné povinnosti jako manželka velvyslance v Paříži a ministra zahraničí. Nás těší, že nepřestali jezdit na chalupu do Dobšic, kde tráví od roku 1976 volné chvíle, a že získali na Sobotecku řadu dobrých přátel.

*Přejeme do dalších let hodně zdraví, spokojenosti a úspěchů!*

## OPUSTILI NÁS NAVŽDY

**srpen**

V pátek 10. srpna zemřela ve věku 86 let paní **Jarmila Landovská**, rozená Nováková ze Stěblovic.

Dne 26. srpna ve věku 80 let zemřela paní **Božena Bukvicová** z Rovenska pod Troskami, rozená Holanová.

**září**

V sobotu dne 22. září zemřel náhle ve věku 67 let pan **Miroslav Růža** z Bošovic.

Po delší nemoci zemřel dne 27. září ve věku 52 let pan **Josef Pavlík** z Libošovic.

Dne 30. září zemřel ve věku 64 let pan **Josef Kolumbek** ze Sobotky.



## KULTURNÍ KALENDÁŘ

6. 9. 1772 se narodil protinapoleonský generál **Karl von Scheibler**, pohřbený ve Vlčím Poli.
12. 9. 1852 se narodil **Václav J. Luštický**, učitel a redaktor Věstníku soboteckého, řídící učitel a čestný občan Libošovic.
2. 10. 1852 zemřel stavitel **Josef Oppolzer**; na Sobotecku stavěl např. sakristii kostela v Libošovicích, faru a školu v Řitonicích dlážděný průtah soboteckým náměstím aj.
10. 9. 1862 se narodil **Leopold Švandrlík**, řídící učitel v Markvarticích a župní hasičský samaritánský dozorce.
6. 9. 1872 se narodil v Sobotce **Ferdinand Mačenka**, učitel, zemský školní inspektor na Slovensku, autor pedagogických článků. Psal i pro d (Muzikanti) a cenné jsou jeho vzpomínkové fejetony v různých novinách a časopisech, v nichž zachytil i mnohé sobotecké události.
25. 9. 1882 se narodil v Markvarticích učitel a hudební skladatel **Václav Košíček**.
9. 10. 1882 zemřel v Praze učitel a malíř **Emanuel Hercík**, rodák ze Samšiny.
29. 10. 1882 se rozžehnal s tímto světem staříčký sobotecký děkan **Jan Palánek**.
26. 10. 1912 se narodil učitel **Bohumil Patka**. Působil i v Libošovicích a v Sobotce, zde nakonec několik let psal městskou kroniku a byl tajemníkem MěstNV.
28. 9. 1962 zemřel básník a historik Českého ráje **Jaroslav Podobský**, učitel v Bakově nad Jizerou a v Rovensku pod Troskami. Sbírka *Nezvěstný čas* vydal roku 1940 v Sobotce.
6. 10. 1962 vzniklo **Recitační studio Šrámkova domu** v Sobotce.
2. 10. 1972 zemřel **prof. Jan Hejn**, jeden ze členů Šrámkovy studentské družiny.
9. 10. 1972 zemřel v Praze **Gustav Baumhaier**, učitel a turistický pracovník v Sobotce, spolupracovník ZŠS.
16. 10. 1972 zemřel v Praze **Karel Kutek**, rodák z Lavic, učil na Samšině, v Markvarticích, v Domousnicích aj.

### MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO SOBOTKA

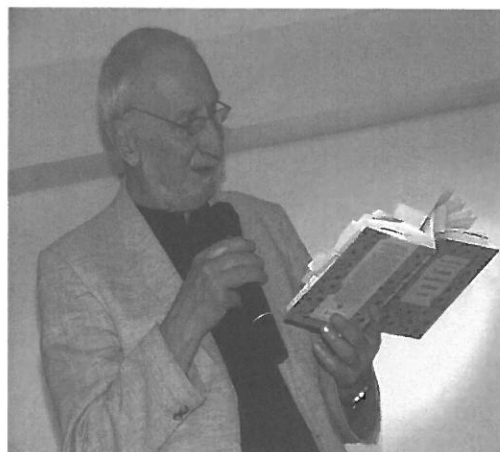
VŠECHNY SRDEČNĚ ZVE  
NA POUTAVÉ VYPRÁVĚNÍ A ČTENÍ

### OD VĚDY K MIKROFONU, OD MIKROFONU KE KNIZE

POPULÁRNÍHO BOTANIKA  
RNDr. **VÁCLAVA VĚTVIČKY**

STŘEDA **31. 10.** OD 18:00

MĚSTSKÁ KNIHOVNA V SOBOTCE



/VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ/

### INZERCE VE ZPRAVODAJI ŠRÁMKOVY SOBOTKY

Forma a ceník inzertního rámečku:

120mm x 180mm (polovina strany ZŠS na šířku) 1000 Kč

120mm x 90mm (čtvrtina strany ZŠS na výšku) 500 Kč

60mm x 90mm (osmina strany ZŠS na šířku) 250 Kč

### POKYNY PRO INZERENTY

Inzerce dodat nejpozději v den uzávěrky na adresu [mks@sobotka.cz](mailto:mks@sobotka.cz)

Formát .doc, .pdf, .jpg

Platbu lze uskutečnit hotově nebo na fakturu



4th INTERNATIONAL MUSICAL FESTIVAL OF **EDUARD NAPRAVNIK**  
OCTOBER-NOVEMBER 2012

MOSKEVSKÉ TRIO (RUS) | JITKA HOSPROVÁ | OSIAN ROBERTS (GB) & ONDŘEJ ŠTVERÁČEK |  
BAROQUE JAZZ SPECIAL | FELIX SLOVÁČEK JR. | JAZZMAZEC | JIŘÍ HLAVÁČ |  
KATEŘINA MÁLKOVÁ | KOCIANOVO KVARTETO | LUDWIG QUARTET |  
N. SHONERTO VÁ | PRAŽSKÉ SAXOFONOVÉ KVARTETO |  
A. SHONERT | THE FORTYFINGERS |  
VJAČESLAV GROKHOVSKIJ JR. |  
PETR NOUZOVSKÝ |

4. ROČNÍK  
MEZINÁRODNÍHO  
HUDEBNÍHO  
FESTIVALU **EDUARDA  
NÁPRAVNÍKA**

říjen - listopad 2012

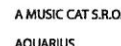
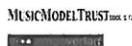
PRAHA - SOBOTKA

[www.facebook.com/IMFNappravnik](http://www.facebook.com/IMFNappravnik)

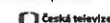
Generální partner



Hlavní partneři



Mediální partneři



design by MAEPDESIGN@gmail.com

**PRAŽSKÉ SAXOFONOVÉ KVARTETO**

pondělí 12. 11. od 19:30

v Městském divadle v Sobotce

Předprodej vstupenek v ceně 120,- Kč v síti TicketPortal



KINO SOBOTKA UVÁDÍ

# LIDICE

16. 11. OD 19.00  
MĚSTSKÉ DIVADLO  
VSTUP: 50,-

[WWW.FACEBOOK.COM/KULTURAVSOBOTCE](http://WWW.FACEBOOK.COM/KULTURAVSOBOTCE)

**Zpravodaj Šrámkovy Sobotky**

vydává MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO SOBOTKA

nám. Míru 3, 507 43 Sobotka, tel. 493 571 618

e-mail: [mks@sobotka.cz](mailto:mks@sobotka.cz), [www.sobotka.cz](http://www.sobotka.cz)

Odpovědný redaktor: Jakub Novosad

Redakční rada: K. Bílek, P. Havlová,

J. Janatka, A. Pospíšilová, M. Sekerová

Grafická úprava: Adéla Hošková

Tisk: RK TISK, Hradecká 1130, Jičín, 493 546 911-19

Podávání nov. zásilek povoleno ČP, s.p. - OZ V.Čechy

č.j. P/2 -1440 / 98 ze dne 3. 3. 1998

ISSN 12 12 -7906

MK ČR E 11 563